

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznika. — Inzerati do 80 peti vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2,50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati peti vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREJNISTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRAD, Stomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Zasedba Besarabije in severne Bukovine končana

Uradno poročilo iz Moskve javlja, da so sovjetske čete dospele do novih mej ob Prutu in Dunavu — Rusija za sedaj ne namerava zasesti drugega ozemlja — Rumunija nima izglede za rusko zaščito glede bolgarskih in madžarskih zahtev — Moskva bo vodila še nadalje svojo lastno politiko

Rumunija odpovedala angleške garancije

Moskva, 2. jul. AA. (Tas.) Sovjetske čete so prispele v severni Bukovini in Besarabiji do meja, določenih v sporazumu z Rumunijo. Na ta način je končana zasedba Besarabije in severne Bukovine.

Bukarešta, 2. jul. AA. (Rador.) Sporčilo rumunskega glavnega generalnega štaba pravi: Dne 1. julija so se operacije za izpraznitev Besarabije nadaljevale po določenem načrtu. Izpraznitev je bila izvršena severno od črte Seletina — Clude — Pancate — Bolana — Pinauci — Briceu — Ederata — Recca — Cisca — Renu — Kalarabi — Cuculeni — Romanesti — La-kulstai. Na nekaterih krajih so bili incidenti zaradi prehitrega napredovanja sovjetskih enot, toda vsi ti incidenti so v glavnem likvidirani s pogajanjmi med vojaškimi predstavniki obeh strank na zadovoljiv način.

Moskva, 2. jul. e. Tu odločno demantirajo vesti, na podlagi katerih naj bi ruske čete zasedle več zemlje v severni Bukovini in Besarabiji, kakor so to Rusi stavili v svojih zahtevah. Diplomatski opazovalci so mnenja, da je Rusija postavila svoje maksimalne zahteve in da nima namena zasesti drugega ozemlja. Odkrito se izjavlja, da ni bilo ničesar na poti, da se stavi še nadalje zahteve, da pa ne bi imele nikakega smisla, da se z nepričakovanimi vojaškimi akcijami dalje širijo področja okupacije.

Osebe, ki so zelo blizu Kremlja, so soglasno prepričane, da Rumunija nasproti dosedanjim glasovom nima nikakih izglede na rusko zaščito napram bolgarskim in madžarskim zahtevam in da prizadevanje Rumunije, da s svojo popustljivostjo proti Rusiji dobi vsaj diplomatsko zaščito Rusije napram drugim silam, nima nikakega izgleda na uspeh.

Rusija bo nadaljevala svojo lastno politiko interesov, a napravljeni ukrepi so povsem vojaško-strateškega značaja.

Bukarešta, 2. julija. AA. (Stefani) Ministrski svet je imel sinoči sejo na kateri je sprejel važne sklepe glede zunanje politike, kakor se to naglašava v uradnem sporočilu, ki je bilo objavljeno po končani seji. Zunanji minister Argetoianu je orisal sedanje smernice rumunske zunanje politike, ki jih narekuje novi položaj v Evropi. V okviru te nove rumunske politike odpoveduje Rumunija garancije, ki sta jih ji dali meseca aprila 1. l. Francija in Anglija. Ministrski svet je popolnoma odobril novo orientacijo rumunske zunanje politike.

London, 2. julija. s. (Reuter.) Sinoči je bilo objavljeno iz Bukarešte, da je vlada odpovedala angleško-francoske garancije Rumuniji. Za to vest sicer še ni uradnega potrdila, vsekakor pa ugotavlja v diplomatskih krogih v Londonu, da je garancija, ki jo je dala Anglija Rumuniji, enostranska in da je zato Rumunija sploh ne more odpovedati.

Berlin, 2. julija. AA. (DNB.) Nemški listi se bavijo s sklepom rumunske vlade glede odpovedi angleških garancij. »Berliner Börsen Zeitung« ugotavlja, da se lahko ta odpoved rumunske vlade smatra kot nov poraz Velike Britanije. List pravi, da Rumunija ne želi nobenih garancij in da želi voditi odsele ono politiko, ki edina odgovarja njenim interesom in za katero niso potrebne nobene garancije.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« naglašava, da odpoved dokazuje, da je vedno več narodov, ki se žele osvoboditi tako zvanih garancij.

Madžarske skrbi

Budimpešta, 2. jul. s. (United Press.) Po zasedbi ozemlja, ki ga je zahtevala Rusija, vlada v balkanskih državah še vedno stalna nesigurnost zaradi tega, ker ni znano, dali bo Rusija morda res stavila nove zahteve na Balkanu. V zvezi s tem opozarjajo na tri dejstva, ki bi mogla biti v tem pogledu pomembna:

1. Rusi so zasedli Besarabijo z znatno številnjo pešadijo in motoriziranimi enotami, nego je to bilo potrebno za to nalogo.

2. V Madžarski in na Rumunskem se bo čez dva tedna pričela žetev, zaradi česar bodo morali na obeh straneh odpustiti večji odstotek mobiliziranih čet in na ta način bi bila olajšana ruska akcija.

3. Stalna pozornost se posveča zasedbi Baltika, pri čemer se ponovno razpravlja o položaju Rusije napram obema silama osti.

Na bolgarski meji ni bilo incidentov

Sofija, 2. julija. AA. (DNB.) Uradno demantirajo vesti o incidentu na rumunsko-bolgarski meji, ki so jih objavili gotovi inozemski listi. Izjavlja se, da na rumunsko-bolgarski meji ni bilo nobenih incidentov.

Incidenti ob madžarski meji

Budimpešta, 2. julija. AA. (MTI.) Neka rumunska patrula je oddala več streljav na poveljnika madžarske obmejne straže v bližini Viska. Madžarski obmejni stražniki so isto tako odgovorili s streljanjem ter se je rumunska patrula umaknila pri čemur je oddala še nekaj streljav. Madžarska

vlada je protestirala pri rumunski vladi zaradi tega dogodka ter je opozorila na posledice, ki lahko nastanejo zaradi dejstva, da so rumunske čete zbrane takoj ob madžarski meji.

Budimpešta, 2. julija. AA. (MTI) poroča, da je bilo z rumunske strani javljeno,

da so v teku noči bile borbe na madžarsko-rumunski in bolgarsko-rumunski meji. Kar se tiče vesti o incidentu na madžarsko-rumunski meji pri Marmaros Szigetu se z madžarske merodajne strani izjavlja, da so te vesti popolnoma izmišljene in da ni bilo nobenih človeških izgub.

Dolžnosti Rumunov

Minister Sidorovič: treba je pozorno spremljati sovravnika v sami državi, ker je pogosto nevarnejši od zunanjega sovražnika

Bukarešta, 2. julija AA. (Rador.) Propagandni minister Sidorovič je imel sinoči po radiu govor v katerem je govoril o dolžnostih Rumunov v sedanjem času.

Dejal je, da morajo Rumuni navzlic zadnjim dogodkom brez bojazni in s popolnim zaupanjem gledati v bodočnost. Mi nismo nikoli želeli, je dejal propagandni minister, tega, kar pripada drugemu. Mi nismo nikdar nikogar sovražili. Rumunija ne bo nikoli propadla. Naša domovina se bo dvignila polna junštva še močnejša in odločnejša, ko bo vihra minila. Odstranimo vse ono, kar nas je delilo v minulosti. Vsaka osamljenost, rezerviranost in sovraštvo lahko samo osuše ponosni rumunski hrast. Odstranimo tudi vse sterilne prepire. Preden izgovorimo eno samo besedo, jo moramo dobro premisliti. Borimo se najenergičnejše proti vsakemu defetizmu in pojdimmo v pravo križarsko vojno za čiste rumunsko stvar. Posebno v teh dneh moramo biti modri, obzirni in taktični ter pozorno spremljati sovražnika v sami državi, ker je

pogosto on nevarnejši od zunanjega sovražnika.

Nato je Sidorovič pozval vse Rumune, naj sodelujejo z oblastvi v okviru najpopolnejše discipline in reda, da bi zavarovali vzvišeni interesi rumunskega naroda.

Bukarešta, 2. julija s. (Reuter.) Čeravno vladata po rumunskih uradnih poročilih v vsej državi red in mir, se vendar opaža, da je notranji položaj v Rumuniji nekoliko napet. Oblasti so izdale zapet nove ukrepe za ohranitev notranje varnosti. Straže pred javnimi poslopji v Bukarešti so bile podvojene, po vseh mestih patrolirajo po ulicah oddelki vojske.

Dan žalovanja

Bukarešta, 2. julija AA. (Rador.) Predsedništvo vlade je objavilo razpis, da se proglasa 3. julij, ko bodo zadnje enote rumunskih čet zapustile Besarabijo in zgorijo Bukovino, za dan žalovanja v Rumuniji.

Anglija namerava zasesti Sirijo

Daljnosežna izjava angleške vlade: Anglija ne bo dopustila, da bi služila Sirija kot oporišče za napad proti državam na Srednjem vzhodu

London, 2. julija. AA. Sinoči je bila s poblaščenega mesta objavljena tale izjava: Vlada Nj. Vel. združenega kraljevstva izve, da je glavni poveljnik francoskih sil na Bliznjem vzhodu general Mittelhauser izjavil, da so sovražnosti v Siriji prenehale. Vlada Nj. Vel. smatra, da to ne pomeni, da francoske sile ne bi podvezle nobenega položasa odpora proti Nemčiji ali Italiji, če bi ti dve poskušali zavzeti Sirijo ali Libanon nazivlje angleški kontroli na morju.

Da bi se zavrnili vsak sum, ki bi se mogel zadevno pojaviti, izjavlja vlada Nj. Vel. častstva, da ne bi mogla dovoliti, da bi Sirijo ali Libanon zasedle katerekoli sovražne sile ter ju izkoristile kot oporišče za napad proti državam na Srednjem vzhodu, glede katerih je Anglija prevzela obveznosti, ali pa da bi Sirija in Libanon postali poprišče nemirov, ki bi lahko predstavljali nevarnost za te države.

Atene, 2. jul. e. Potrjujejo se vesti, da je Anglija v vprašanju Sirije čakala samo na razvoj dogodkov po sklenitvi premirja s Francijo. Sinoči je izjavila angleška vlada, da ne bo dopustila zasedbe Sirije ali Libanona po kateri koli sovražni sili, kakor na odločnost angleške vlade, da v ugodnem trenutku sama začne zasede Sirijo. V zvezi s tem razpravljajo v diplomatskih krogih o svočasnem namenu Anglije, da ustanovi veliko muslimansko državo s Sirijo, Palestino in Transjordanijo.

Dnevno povelje komandanta neodvisne francoske mornarice

London, 2. jul. s. (Reuter.) Admiral Muselier, ki ga je general de Gaulle imenoval za vrhovnega poveljnika neodvisne francoske mornarice, je izdal sinoči na francoske mornarje dnevno povelje, v katerem pravi, da odvezuje mornarje vseh obveznosti do vojaškega poveljstva v Franciji, ki je opustilo nadaljevanje borbe s sovražnikom. Vse vojne in trgovinske ladje naj se zberejo v kolonialnih francoskih lukah ali pa v zavezniških pristaniščih, odkoder bodo nadaljevale operacije proti sovražniku.

Admiral Muselier pravi dalje, da delajo Francozi iz Londona za ponovno osvoboditev Francije. Te naloge se bo lotil francoski imperij izven Francije ter jo bo izvedel do konca.

Admiral Muselier je bil Clemenceaujev sodelavec in je leta 1918 zavzemal položaj kapetana pomorskih strelcev, ko se je njegov polk ovcenil s slavo pri Ypru. Po svetovni vojni je admiral Muselier poveljeval drugi eskadri Sredozemskega brodogoja.

Turčija pripravljena

Carigrad, 2. jul. e. (United Press.) Kljub poročilom, da v tem času ni pričakovati ne od Madžarske niti od Bolgarije teritorialnih zahtev nasproti Rumuniji, turška vlada z nezmanjšano pazljivostjo spremlja položaj v južnovzhodni Evropi.

Vojna v Afriki

Prvi večji boji ob egiptsko libijski meji

Kairo, 2. jul. s. (Reuter.) Iz Nairobija v Keniji poročajo, da so izvedli oddelki italijanske kopne vojske večeraj dva napada na angleško Mojalo. Oba napada sta bila odbita. Prvi napad se je pričel z močnim topovskim ognjem. Na angleški strani je bilo malo žrtev. Angleški bombniki so bombardirali na fronti ob meji Kenije postojanko sovražnega topništva in oddelke motornih vozil.

Kairo, 2. jul. s. (Reuter.) Vrhovno poveljstvo angleške vojske na Bliznjem vzhodu je izdalo davi komunikie, ki pravi: Ob libijski meji so v teku operacije naših prednjih straž pri Sidi Ansisu in Capuzzu. S fronte ob meji Eritreje in italijanske Vzhodne Afrike nič novega.

Kairo, 2. jul. s. Posebni poročevalci angleškega radija v Egiptu javlja v reportaži iz zapadnega Egipta, da so sedaj ob egiptsko-libijski meji v teku prvi večji boji. Nedavno se je Italijanom posrečilo zopet osvojiti utrdbo Capuzzo v bližini meje. Ta trdnjava sicer nima važnega strateškega pomena, pač pa velja kot važen simbol v muslimanskem svetu v Severni Afriki. Angleži so preteklo soboto izvedli večji protinapad na Capuzzo. V tem napadu so sodelovale oklopne enote in poljsko topništvo. Angleži imajo svoje tajno vojaško oporišče za tanke in avtomobile 100 km nekeje za mejo nekeje v puščavi. S tega oporišča je bil izveden napad, toda Italijani so dobili v Capuzzu močna ojačenja in se jim je posrečilo napad odbiti. Sodijo

Neuradni krogi k temu pripominjajo, da je vlada zdaj, kakor tudi poprej, mišljenja, da je položaj zelo kritičen in da vsako pomirjevanje samo pomeni predigro za nadaljnji kritični razvoj. Zaradi tega so vojaške priprave nadaljujejo s pospešenim tempom.

Turški tisk je danes bolj kakor dosedaj v tej vojni mišljenja, da se vojna ne bo razširila na balkanske države, toda listi so v svojih mnenjih o bodočem razvoju zelo vzdržni. Dokler sta Nemčija in Rusija složni, ni treba misliti, da bi prišlo do vojnih zapletitjav na Balkanu.

pa, da bodo morali Italijani trdnjavo zopet izprazniti.

Kairo, 2. jul. s. (Reuter.) Italijansko utrdbo Capuzzo, ki leži 6 km od egiptске meje v Libiji, so prvotno 14. junija zasedle angleške čete, potem ko se je italijanska posadka umaknila. Naslednjih 14 dni niso izvedli Italijani nobene protiakcije. 28. junija pa so italijanske čete, ki so štele okoli 1000 mož, v 40 avtomobilih, zopet zasedle to utrdbo. Angleži so se že prej umaknili, ker je zletelo v zrak neko municijsko skladišče v trdnjavi. 29. junija so izvedle angleške čete nov napad na Capuzzo, v katerem so sodelovali v glavnem tanki. 4 italijanske baterije s trdnjavo so močno obstreljevale angleške tanke, vendar se jim je posrečilo zabeležiti samo en zadenek. Operacije proti Capuzzu so trenutno še v teku.

Rusko posejilo za državno obrambo

Moskva, 2. jul. AA. (Tas.) Da bi se v tretji petletki dvignilo splošno gospodarstvo in kultura in da bi se okrepila sredstva narodne obrambe, je sovjetska vlada sklenila razpisati državno posejilo v znesku 8 milijard rubljev. Posojilo se bo vrnilo v 20 letih ter bo prinašalo šeststotne obresti.

Moskva, 2. jul. s. (Tas.) Včeraj je dopel v Moskvo podpredsednik litovske vlade in zunanji minister Mickievicius.

Amerika gradi 45 novih vojnih ladij

Pred podaljšanjem delovnega časa v ladjedelnicah Zbiranje sirovin za vojaške namene

Washington, 2. jul. s. (Reuter.) Predsednik Roosevelt je sinoči podpisal novi zakon o gradbenem programu vojne mornarice. Na podlagi tega zakona bodo takoj začeli graditi 45 novih vojnih ladij v skupni vrednosti pol milijarde dolarjev. Zgrajenih bo 11 novih križark, 20 rušilcev, 13 podmornic in 1 nosilec letal.

Washington, 2. julija. AA. (DNB.) Na osnovi zakona, ki ga je predsednik Roosevelt včeraj podpisal, ima predsednik Zedinjenih držav pravico v nujnih primerih sam s proklamacijo podaljšati delovni čas v ladjedelnicah na čez 48 ur tedensko.

Washington, 2. julija. AA. (DNB.) Na osnovi zakonskega pooblastila, ki ga je minulo nedeljo podpisal Roosevelt in ki se nanaša na zbiranje rezerv sirovin, potrebnih v vojaške namene, sta bili ustanovljeni družbi za nabavo rezerv gume in kovin.

Vsaka teh družb ima po pet milijonov dolarjev delniškega kapitala.

Po kongresu republikanske stranke

Washington, 2. julija. AA. (DNB.) Kongres republikanske stranke, ki se je vršil v Filadelfiji, je končal včeraj svoje zasedanje. V ameriških krogih se smatra, da je kongres republikanske stranke pripomogel k pomirnitvi političnega ozračja, ki je bilo v zadnjem času precej razburkano. Smatra se, da je stališče republikanske stranke postalo jasnejše in v zvezi s tem tudi stališče Zedinjenih držav glede gotovih vprašanj. Glavna pozornost ameriških političnih krogov je obrnjena sedaj na vseameriško konferenco, ki se začne 20. julija. Ameriško delegacijo bo vodil zunanji minister Hull.

Napetost na Daljnem vzhodu

Washington, 2. julija. s. (United Press.) Ameriško vojno brodogovje, ki je pred dnevi odplulo s Havajskega otočja proti Panamskemu prekopu, je nenadoma dobilo zopet povelje, da se vrne pred Honolulu. Vrnitev je najbrže v zvezi z razvojem dogodkov na Daljnem vzhodu.

Singapore, 2. julija. s. (Reuter.) Angleške oblasti so izdale izredne varnostne ukrepe za zaščito Singapura in Malajskega polotoka. Med drugim bodo zražene ob vse obali posebne obalne utrdbe in obala bo zavarovana z bodečo žico. Drevesa ob obali bodo posekana, da bo mogoče dobiti za obalne topove boljši pregled. Uradno pojasnilo k tem ukrepom pravi, da ne preti za Singaporo neposredna nevarnost. Ukrepi pa so postali potrebni zaradi položaja na Daljnem vzhodu.

Tokio, 2. jul. AA. (DNB.) Tokio Asahi šimibun smatra, da je treba vrnitev ameriške vojne mornarice na Havajske otoke spraviti v zvezo z zadnjimi dogodki na Daljnem vzhodu, posebno v Hongkongu. »Tokio Niči Niči« pravi, da vrnitev ameriške vojne mornarice na Havajske otoke lahko brez vsake potrebe zaostri položaj na Daljnem vzhodu.

Manilla, 2. julija. AA. (Reuter.) Z ameriške merodajne strani se demantirajo vesti, da bi bili ameriški rušilci odpluli iz

Manille v Hongkong. Ameriške vojne ladje, kolikor so v Hongkongu, se bodo pridružile ameriški mornarici v kitajskih vodah. Podmornice, ki bi bile morale odpluti v kitajske vode, so se vrnile v Manillo.

Amerika priznava Petainovo vlado

Washington, 2. julija. AA. Zunanji minister Hull je izjavil, da je ameriški veleposlanik Bullit dobil naročilo, naj se poda v kraj novega sedeža francoske vlade. S tem je odstranjen vsak dvom, ali bo ameriška vlada priznala vlado generala Petaina.

Novo francosko vlado naj bi sestavili Nemci

New York, 2. jul. e. Pariški dopisnik »New York Timesa« poroča, da sta v vladi marsala Petaina prevzela glavno vlogo Laval in Martel. Medtem ko bo prvi v svojstvu podpredsednika vlade tudi vodil zunanjo politiko in najbrž pogajanja za mir, bo Martel izvršil notranjo reorganizacijo države. Po mnenju, ki vlada v francoskih krogih, se pričakuje v Franciji nova vlada, katero naj bi sestavili Nemci iz nove skupine, tako imenovane Nacionalne delavske stranke. V to skupino bodo stopili polkovnik De la Rocque, stranka francoskih marksistov in zvezo borcev iz svetovne vojne.

Angleške obrambne priprave

Londonski listi predlagajo zgraditev močnih utrd s strojniškimi gnezdami ob vseh angleških obalah — Nemški bombniki nad Anglijo, angleški pa nad Nemčijo

London, 2. jul. s. (Reuter.) Današnji angleški listi predlagajo, naj bi bil ob angleških obalah zgrajen močan utrjen pas, ki naj bi preprečil sovražno invazijo.

»News Chronicle« piše v tej zvezi, da Anglija ne sme priti v položaj, kakršnega je našel v Franciji general Weygand, ki je moral v zadnjem trenutku improvizirati nov obrambni pas. Ob angleških obalah je treba zgraditi močne utrdbe in strojniška gnezda, in sicer ob vsej obali.

Tudi »Times« stavlja isti predlog. List pravi, da mora biti taka obrambna črna široka, kajti čim širša bo, tem več odpora bo omogočala. Sovražnik mora vedeti, da bo v primeru uspešnega napada naletel v zaledju na nov povečan odpor.

London, 2. jul. s. (Reuter.) V nekem govoru je zahteval sredi bivši vojni minister Hore Belisha, naj bi bilo v Angliji poklicanih pod orožje takoj čim več nadaljnjih razredov rezervistov. Čeravno zanje ne bi bila takoj na razpolago vojaška oprema, pa bi se vendar lahko vsaj izvežbali v uporabi pušk, streljnic in ročnih granat. Hore Belisha je dejal, da je sedanja vojna ljudska vojna. Čim več ljudi ima

Anglija za obrambo na razpolago, tem več zaupanja bo vzbujała njena obramba. Treba se je čim bolj približati idealu, da postane Anglija narod v orožju.

Nočni letalski napadi

London, 2. jul. s. (Reuter.) Letalsko in notranje ministrstvo sta javila zjutraj v skupnem komunikatu, da so preteklo noč nemška letala izvedla zopet napade na Anglijo. Bombni napadi so bili izvedeni ob obali Bristolkega kanala. Povzročena je bila le mala škoda, toda štiri osebe so bile laže ranjene.

V prejšnjem uradnem poročilu je bilo javljeno, da je nekaj pred polnočjo več nemških letal preletelo južnozapadno angleško obalo.

Razen tega je javilo letalsko ministrstvo, da so izvedla nemška letala včeraj dva napada na neko mesto ob severno-vzhodni angleški obali. Ta napada sta bila izvršena podnevi. Eksplozivne bombe so porušile blok 8 stanovanjskih hiš, pri čemer je bilo ubitih 12 oseb, ranjenih pa 18.

V komunikatu, ki ga je izdalo letalsko ministrstvo sredi, je ministrstvo javilo,

da so sredi noči nemški bombniki izvedli več napadov na Anglijo. Pri tem je bilo ubitih 6 oseb in ranjenih 16. Razen treh so bile vse žrtve ženske in otroci. Protiletalsko topništvo in lovka letala so stopila v akcijo proti nemškimi letalom.

London, 2. julija. AA. (Reuter.) Letalsko ministrstvo sporoča, da je o priliki bombardiranja nekega mesta na severno-vzhodnem škotskem bilo ubitih 12 oseb, 18 pa ranjenih. Nemška letala, ki so včeraj bombardirala to mesto, so vrgla večje število bomb.

London, 2. jul. s. (Reuter.) Letalsko ministrstvo javlja, da so v noči od nedelje na ponedeljek izvedli angleški bombniki zopet vrsto napadov na sovražne vojaške objekte. Pri Hamburgu je bila bombardirana rafinerija petroleja, pri Bremenu pa prav tako neka rafinerija in tvornica letal. Med Duisburgom in Münsterom je bilo razstreljeno municijsko skladišče. V Hammu in Osnabrücku sta bila bombardirana tovarna kolodvorov. Drugi napadi so veljali letališčem na otoku Norderney v Dortmundu in drugod. Z vseh teh poletov so se vrnila vsa angleška letala.

Paul Boncour v Ameriki

New York, 2. julija. AA. (Reuter.) Bivši predsednik francoske vlade in dolgoletni delegat pri DN Paul Boncour prispe danes v Zedinjene države. Vkrca se je bil na čezoceansko letalo »Transatlantic Clipper« v Lizboni.

Egiptski bombaž za Anglijo

Kairo, 2. julija. AA. (Reuter.) Izve se, da so se začela med egiptski in angleško vlado pogajanja glede odkupa letošnje žetve bombaža. Na osnovi sporazuma bo ves bombaž, ki se pridelava v Egiptu, prodan Angliji in razpodeljen po raznih dominionih.

„Conte Rosso“ v Messini

Messina, 2. julija. AA. (Stefani.) Italijanska ladja »Conte Rosso«, s katero potuje veleposlanik Bastianini z osebo poslanstva ter 650 italijanskih državljani, ki so živeli v Angliji, je prispela davi v messinsko luko. Veleposlaniku Bastianiniju in ostalim Italijanom, ki so prispeli z ladjo, so bile prirejene prisrčne manifestacije.

Proizvodnja premoga v Belgiji

Bruselj, 2. julija. AA. (DNB.) Novoimenovani komisar Fervilgen je izjavil, da je za prihodnjo zimo zagotovljena proizvod-

nja premoga. Premogovniki v Limburgu niso poškodovani ter se je delo v njih začelo takoj, ko so Nemci zasedli kraj. Tudi škoda v premogovnikih pri Liegeju ni tako velika, ter so popravila dela že končana. Tudi premogovnik v pokrajini Charleroi-Montreal bodo v kratkem začeli obratovati. Rudarji, ki so v ujetništvu, bodo v kratkem spušteni na svobodo, tako da tudi vraščanje delovnih moči ne bo povzročilo nobenih težav.

Sorzna poročila

Curich, 2. julija. Beograd 10, London 16.70, New York 44.2, Milan 22.40, Madrid 40, Berlin 17.7, Stockholm 106.25, Sofija 5.50, Bukarešta 2.25.

Živilske cene v Ljubljani

Ljubljana, 2. julija. Meščani so prestali najhujše mesece, ko je bila na živilskem trgu največja druginja. S tem sicer ni rečeno, da so se živila začela pocenjevati v splošnem in da se nam ni treba bati druginje. Ne moremo tudi upati na pocenitev mesa, slanin in masti. Zdj se samo pocenjuje zelenjava, sočivje in sadje, torej tiste vrste živil, ki sicer ne morejo zamenjati najvažnejših vrst hrane, a jih vsaj nekoliko nadomestujejo, da ljudje laže pogrešajo n. pr. meso in močnatne jedi. Posebej je pa treba pomniti, da sočivje letos doslej še ni bilo tako poceni kakor prejšnja leta pomladne in prve poletne mesece. To velja tudi za sadje in jagode ter zelenjavo.

V zadnjih 14 dneh se ni prišlo do odložitve, ali bo prišlo do kakšnih sprememb pri cenah mesa in mesnih izdelkov. Konzum mesa se ni bistveno zmanjšal. Poletne vročine doslej še ni bilo, ko je vselej nekoliko manjša poraba mesa. Meščani tudi še niso začeli zapuščati mesta zaradi počitnic, kar je prejšnja leta znatno vplivalo na naš živilski trg. Doslej tudi še iz Ljubljane niso začeli izvažati v letoviške kraje na Gorenjskem in Dolenjskem večjih količin zelenjave in sočivja kakor prejšnja leta. Zaradi stalno slabega vremena je bil trg zadnje čase znatno slabše založen s sočivjem in zelenjavo kakor bi bil sicer.

Na perutninskem trgu ni prišlo do nobenih posebnih sprememb. Žive perutnine je bilo naprodaj nekoliko več le pred prazniki, sicer je pa trg slabše založen z njo in kupčija je slaba. Cena jaje se je v splošnem ustalila; zadnje tedne prodajajo jajca na našem trgu povprečno po 0.8 do 1 din.

Nobenih večjih sprememb tudi ni pri cenah mlečnih izdelkov. Mleko, maslo, sir in smetana niso na našem trgu poletne mesece, ko je dovolj krme, nič cenejši kakor pozimi.

Trg letos ni posebno dobro založen z domačimi češnjami iz ljubljanske okolice in z Dolenjskimi. Češnje so letos nekoliko dražje kakor lani, menda zato, ker je pač vse dražje. Kmetje tudi upravičeno tako višje cene nekaterih vrst živil, če jih vprašate, zakaj je tako drago. Upoštevati pa moramo, da je zadnje čase dež uničil mnogo češenj in da je bil trg zaradi tega mnogo slabše založen z njimi. Lepše, št-

jerske češnje so naprodaj od 8 din kg navzgor, najlepše za vlaganje pa po 12 do 14 din. Drobniče so povprečno po 6 din. Zaradi slabega vremena je trg tudi slabše založen z jagodami. Borovnice je sicer letos prav tako mnogo kakor jih je bilo lani, a jih ljudje med mokro travo ne nabirajo. Borovnice so po 2 do 3 din liter, jagode pa po 6 din navzgor. Deževno vreme je ugodno za gobe, zato je trg skoraj stalno dobro založen z njimi, kakor da je že jesen. Gobane (jurčke) prodajajo po 10 do 16 din kg.

Med sočivjem se je cvetača pocenila na 3 din kg, zgodnje zelje se je pocenilo od 7 na 4 din, sparglj se cenejši nekaj dinarjev pri kg, tako da jih zdaj prodajajo po 12 do 18 din, zelena koleraba je po 2 din, kumare so še po 8 do 10 din kg, domači grah v stročju se je pocenil od 6 na 3 din kg, stročji fižol je bil pred tedni še po 8 do 12 din, zdaj je po 5 do 10 din, paradiznik se je pa pocenil od 16 na 12 din kg. Novi krompir so že začeli prodajati po 2.50 do 3 din kg. Kaže, da bo letos pridelanega mnogo več krompirja kakor lani. Mnogi so ga letos sadili mnogo več, ker so si obetali, da ga bodo tako lahko prodali kakor lanskega. Naprodaj je še vedno stari krompir, ki ga pa zdaj le redki kupujejo, zato je nekoliko cenejši kakor prejšnje tedne, približno po isti ceni kakor novi.

Zdj bodo kmalu na trgu naprodaj že vseh vrst letošnji pridelki. Pričakujemo lahko še manjšo pocenitev sočivja, med tem ko se zelenjava ne bo več pocenila. Kmalu bo trg nekoliko boljše založen tudi s sadjem. Zdj so že naprodaj prve hruške, in sicer po 14 din. Precej je domačih marelic, ki so po 12 do 18 din kg, ter so za nekaj dinarjev dražje kakor lani.

Med špecerijskim blagom je treba omeniti podražitev olja. Pred 14 dnevi je bilo namizno olje po 20 do 26 din, zdaj je pa po 22 do 30 din. Navadno jedilno olje je bilo po 18 do 22 din, zdaj je po 20 do 24 din liter. Pri tem je treba upoštevati, da se je olje podražilo že v prvi polovici junija za 2 din pri litru. Razen tega je zdaj težava z nabavo olja, ker ga primanjkuje. Ljudje so zdaj še posebno prizadeti zaradi tega, ker je ob tem času večja poraba olja, ko je dan za dnem na jedilnem listu solata. Druših sprememb pri cenah špecerijskega blaga ni.

Sokol Ljubljana II je pokazal sadove svojega dela

Ljubljana, 2. julija. Na svojem krasnem letnem telovadišču, kjer se že dviga ponosni sokolski dom viteškega kralja Aleksandra I Zedinitelja, je priredil Sokol Ljubljana II v nedeljo svoj telovadni nastop, ki je bil združen z interno otvoritvijo novega doma. Prvotna prireditelj je bila določena na praznik v soboto, ki pa jo je preprečil dež. Tudi nedelja ni prizanekala Sokolu II. Po krasnem dopoldnevu je prihrumela okrog 15. ure nevihta, ki pa je hitro minila in se je mogel prirediti lep in pester spored nastopa.

Kljub skrajno nezanesljivemu vremenu se je zbrala na telovadišču velika množica prijateljev sokolstva. Komandanta dravske divizije je zastopal podpolkovnik Radoković, komandanta mesta podpolkovnik Stefanović, sokolsko župo br. Siana, navzočni pa so bili tudi zastopniki ljubljanskega Sokola, Sokola I, Sokola IV, Sokola III, z Vilca, Most, Zg. Šiške in Ježice. Zaradi plove je bil nastop šele ob 16., ko so ob zvokih koračnice prikorakali s članstvom in naraščajskim praporom na telovadišče vsi telovadci oddelki, da izkažejo čast državi zastavi, ki se je med igranjem državne himne polagoma dvigala na jambor. Ko je vsa množica izkazala čast našemu državnemu simbolu, so prikorakali na telovadišče dečki (34), ki so župne proste vaje opravili skladno ter zadovolji-

vo. Za njimi je mnogo boljše izvajalo župne proste vaje 40 deklic, ki so bile delne toplega odobranja gledalcev. Po deklicah je bila orodna telovadba ženskih oddelkov in so članice nastopile zelo dobro s skoki čez mizo, naraščajnice so se izvajale vaje na dveh konjih, deca pa je zabavala občinstvo z vajami s kolebnicami. Po ženskih oddelkih je bila orodna telovadba moških oddelkov. Vrh člani so s svojimi krasnimi preskoki čez mizo želi viharo odobravanje gledalcev, med tem ko sta vrsti moškega naraščaja in dečkov nastopili s prav dobro izvedenimi vajami na bradli. Po orodni telovadbi je 8 starejših deklic prav učinkovito in zelo skladno opravilo vaje z velikimi koleci. Občinstvo jih je nagradilo s toplim odobravanjem. Potem je 24 naraščajnikov dosti skladno izvedlo svezne proste vaje, za njimi pa prav tako 32 naraščajnic. Nastopili sta nato še vzorni vrsti članov na krogih in moškega naraščaja s skoki čez konja s prožno desko, potem pa se je spet pripodila od jugovzhoda močna nevihta, ki je nastop zaključila, tako da so odpadli raznoterosti in proste vaje članov in članice. Vsa množica se je zatekla pod okrilje novega sokolskega doma, ki sprejme nad 1000 oseb.

V dvorani se je potem razvila prijetna zabava, ki je potekla prav veselo do zgodnjih večernih urah. Nastop Sokola Ljublj-

na II je pokazal, da je tehnično vodstvo v pravih rokah in da starši lahko zaupajo svojo mladino takim marljivim in vestnim vzgojiteljem. Vse vaje so bile spremljane na klavirju s pomočjo Peganovega ojačevalca. Vrlemu Sokolu II k lepo uspelemu nastopu iskreno čestitamo z željo, da bi drugo leto mogel izročiti svoj novi dom povsem dograjenemu svojemu namenu. —at.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da ne bo nobenih bistvenih sprememb sedanega vremena. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Mariboru in Visu. Najvišja temperatura je bila v Splitu 27, na Rabu in Dubrovniku 26, v Zagrebu, Beogradu, Visu in Kumboru 25, v Sarajevu 24, v Ljubljani 23, v Mariboru 21. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761.4, temperatura je znašala 13.4.

SOKOL

Sokol I, Ljubljana-Šabor, obvešča članstvo in naraščajo, da se je prijavilo za pokrajinski zlet v l. 1940 v Celju, da dvigne v društveni pisarni ob uradnih urah (od 17. do 20.) proti predložitvi potrdila o vplačanem znesku ob prijavi, zletni znak, kjer dobi obenem povrnjeno razliko med ceno znaka in vplačanim zneskom. Zdravo! —Uprava.

Čitajte in širite »Slovenski Narod«!

Iz škoije Loke

Razstava, ki jo je priredila ob zaključku svojega osmega šolskega leta druž. meščanska šola v Škojji L. ki je bila prezanimiva podoba vsestranske, smotrno razporedene dela, ki ga opravlja zavod. Pokazala je, da so risbe, kakor tudi moska in ženska ročna dela v skladu z učnim programom, na drugi strani pa s potrebami praktičnega življenja. Pri rabah smo poleg narodne in pokrajinske ornametike videli načrte, grafiko o učnih uspehih, deklic se so vplevale v spoznavanje krojev, pri tem pa se niso zanemarle razne tehnične risane. Pri ovih h se je uveljavilo pršenje barv, posebno nadarjenost pa smo videli pri izdelkih dijakov Končana in Kosića sorodnika pokojnega slovenskega slikarja Franceta Kosirja iz Škojje Loke. Poglavitje zase so bili raznovrstni: doma napravljeni zemljevidi zemeljskih celin, obdelanih predvsem z etnografskih in gospodarskih vidikov. Zlasti izdelana je bila Evropa, prikazana po svojih narodnostih, veri, padavinah, vegetaciji, izseljenstvu, stopnji kulture ind. Slične zemljevidce, ki služijo izborni pri poučevanju geografije — saj so vsakozki nazorni — bi morala imeti vsaka šola. Drušveni iniciator zemljevidov je bil g. Grum, znan okraju po velikem delu, ki ga je opravil z ustvaritvijo stenskega zemljevida škojjekega okraja. Pri ročnih delih so uporabljali lepenko, rafijo, steklo (izdelovanje pladnjev) in les, kjer je uveljavil g. Košca posebno izdatno dela v intaržiji. Omenimo naj obilico izdelkov — električnih aparatov in ženske ročne dela, kjer so prišli v veljavno izdelki vseh vrst, ki spadajo v to področje. Razstava je bila res nad vse zanimiva, pestra slika priidnosti in iznajdljivosti, ki je morala zbuditi v javnosti pozornost. Zavodu samemu je v čast, ker smo mogli videti toliko lepega in koristnega.

Karambol. Tik pred prazniki se je pripetil v Stari Loki, nedaleč od Dolenčeve hiše hud karambol med nekim kolešarjem in mizarjem Reškom, ki se je peljal na motociklu Rešek je odletel na cesto ter občeal precej časa nezavesten. Zdi se, da je moral dobiti hud udarec od krmila na kolesu. Hudo ponesrečenemu je nudi prvo pomoč zdravnik dr. Petrič.

Lepa slovesnost v Zvezdi

Dopoldne so ob prisrčni slovesnosti vložili spominsko listino v podstavek kraljevega spomenika

Ljubljana, 2. julija

Dela pri ureditvi Zvezde v okolici kraljevega spomenika zadnje čase dobro napredujejo. Zdj je pa tudi že v glavnem končano delo pri velikem podstavku za spomenik, tako da bodo lahko kmalu začeli sestavljati na njem veliko bronasto skulpturo. Delo je tako napredovalo, da so danes dopoldne ob 11.30 lahko vložili v podstavek spomenika spominsko listino.

Vlaganje te listine je bilo združeno s prisrčno slovesnostjo, ki so se je udeležili zastopniki širšega in ožjega odbora za postavitev spomenika viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Spominski napis je graviran na svinčeni plošči, ki je vložena v posebni skrinjici v podstavku. Napis je graviral pasar Alojz Pirnat iz Ljubljane. Ploščo je vložil v podstavek predsednik širšega odbora za postavitev spomenika dr. Josip Pipenbacher. Slovesnosti je prisostvoval tudi akademski kipar Lojze Dolinar, ki je ustvaril spomenik.

Besedilo spominskega posvetila se glasi:

V LETU GOSPODOVEM TISOČ DEVETSTO IN STIRIDESETEM, V MESECU JUNIJU SMO POLOŽILI V ZAVETJE KAMNA TO PLOŠČO, KI NAJ SPOROČA POZNIM POKOLENJEJEM NASEGA RODU, DA JE BIL TEGA LETA V SRCU SLOVENIJE, V BELI LJUBLJANI POSTAVLJEN

LIKOVNI SPOMENIK VITEŠKEMU KRALJU ALEKSANDRU I. UJEDINITELJU

Z DOBROVOLJNIMI PRISPEVKI VSEH SLOJEV SLOVENSKEGA NARODA KOT ZNAMENJE NJEGOVE LJUBEZNI IN HVALEZNOSTI IN POTRDILO NJEGOVE VOLJE, DA HOČE OSTATI SVOBODEN NA SVOJI ZEMLJI, V KRALJEVINI JUGOSLAVIJI, ZDRUŽEN

S HRVATI IN SRBI

CUVAJMO JUGOSLAVIJO!

Odbor za postavitev spomenika viteškemu kralju Aleksandru I. Ujeditelju

Modernizacija trboveljske cementarne zvišuje proizvodnjo prvovrstnega cementa na dvojno mero

Trboveljska cementna industrija je poleg tukajšnjih obsežnih rudarskih obratov že desetletja ena izmed najvažnejših v Sloveniji ter je s svojim prvovrstnim cementom zalagala v naraščajoči meri ne le slovenskega, temveč tudi celo državno področje. Zivahna gradbeno delavnost v zasebnem in državnem gospodarstvu, gradnja cest in železnic, regulacija rek in ne nazadnje obrambnih del, je tesno povezana z izdatno uporabo tega danes že neobhodno potrebne gradbenega materiala.

Trboveljska cementarna je z omenjenih vidikov pred dobrima dvema letoma sklenila vnovič povečati svoj obrat ter z modernizacijo proizvodnih metod znatno zvišati njegovo kapaciteto. V skladu z novimi načrti, ki so vsi polni neumornega dela in visoke strokovne sposobnosti sedanega ravnatelja cementarne dr. chem. Wormserja, je na področju stare cementarne v kratkem času vstal povsem nov mogočen obrat z najmodernejšimi stroji, ki so zvišali proizvodnjo od 7200 na 14.000 vagonov na leto ter je bil namesto dosedanjega »suhega postopka« uveljavljen »mokri postopek« cementne proizvodnje, pri katerem se melje surovi material z dodajanjem vode.

Dosedanja že izčrpana ležišča apnenca in glinice so nadomestila nova velika nahajališča v Bevkšah, poleg tega pa se uporaba koralnega apnenca v Retju ter sta bili za prevoz tega dragocene materiala zgrajeni dve novi žičnici v dolžini 4.6 km, ki po svojem drznem trasiranju kažeta vso dovršenost sodobne tehnike. Saj vodi žičnica ponekod do 150 m nad zemljišči in premosti ponekod v dolžini nad 800 metrov brez podpora globoko zarezane doline. Kljub zelo težavnim terenskim razmeram je šlo to delo hitro izpod rok. Razna križišča cest so bila pri tem zavarovana z modernimi betonskimi mostovi. Poglejmo, kako se ustvarja cement od kamenite prasnosti do svoje končne oblike in sestave, ki vsem gradnjam, kjer ga uporabljajo, daje odporno silo in neporušljivo moč!

Ves material iz kamnolomov pripeljejo vozčki žičnice, ki neumorno vozijo svojo visoko značno krožno pot od kamnoloma do tovarne in nazaj in ga sipajo v ogromne kotlene posode. Od tu gre kamen preko transportnih trakov ob nemalem trušču v

drobilce, v katerih se zdrobi. Del tega zdrobljenega materiala vodijo novimi transportni trakovi v že obstoječo staro tovarno, drugi del materiala pa sprejme novi surovi mlin, v katerem 30.000 kg jeklenih krogel zmleje rjavo gnoto v tako zvano blatno surovo moko, ki vsebuje 40% vode in 60% trdnih snovi. S črpalkami se s tem blatno napolnijo posebni silosi, ki merijo do 5000 m³ skupno, ter se z vpihavanjem zraka blato kemično izenači. Pot do končne oblike je še dolga. Blato mora še v koncentrador in potem šele v glavno peč, kjer se pri nemali temperaturi 1350° pretvori v pravi cement. Ta peč je ogromen 50 m dolg valj s premerom 2.6 m, ki se vrti neprestano ter v svojem razbeljenem trupu oblikuje tkzv. cementni klinker. V 24 urah naredi ta orjak 20 vagonov cementa. Cementni klinker gre potem preko trsnih drč, elevatorjev in transportnih trakov v nov mlin, ki ga z dodatkom 4% mavca s pomočjo 25.000 kg jeklenih mlevalskih teles zmleje v dokončni fini cementni prah. »Idu tu se cement transportira v pet novo zgrajenih bunkerjev, ki so pravo znamenje trboveljske industrije ob vhodu v črno dolino. Ti kolosi shranjujejo vsak po 330 vagonov ter so s polži in elevatorji zvezani z nakladališčem, kjer pridne ženske roke v akordnem delu pripravljajo znane papirne žaklje, v katerih potuje cement po svetu.

Trboveljska cementna tovarna je s sedanjo moderno tehnično opremo ena izmed najmodernejših tovrstnih tovarn v Jugoslaviji. Obratovanje povsem novih naprav in uporaba novega surovega materiala bo trboveljskemu cementu še zvišala njegovo že itak visokokvalitetno kakovost, ki ustreza največjim tehničnim zahtevam in služi za vsako gradbeno svrho.

Poleg tega so zgradili tudi veliko moderno kopalnico za delavce, ki ima zelo svetle in pregledne zidane prostore z vsemi potrebnimi higienskimi napravami.

Ni dvoma, da so večmilijonske investicije TPD na to visoko aktivno podjetje odlično naložene in da je s to modernizacijo slovenske cementne industrije znatno pridobil slovensko in jugoslovensko gospodarstvo v vseh gradbenih panogah, ki so navezane na to važno gradbeno tovarno.

Za nadaljnji razvoj Dolenjskih Toplic bi bila potrebna markacija poti, ki vodijo k izletnim točkam

Dol. Toplice, 25. junija

Kopališka sezona se lepo razvija. Vsak dan prihajajo novi gostje in tudi prijave za prihodnje dneve in tedne se redno množijo. Pri prijavih sodeč tudi letošnja kopališka sezona po številu gostov ne bo mnogo zaostajala za prejšnjimi leti. Verjeti je, da bodo zaradi splošnih evropskih razmer izostali inozemci, ki so v teku zadnjih let prihajali vedno v večjem številu, toda to se ne bo toliko poznalo, ker bodo brzokone jugoslovenski gostje izpolnili vrzel.

Dolenjske Toplice, ki se morejo ponasati z eno najzdravilnejših termalnih vod v Jugoslaviji, pridobivajo leto za letom na slovesu, ker se tudi kopališka uprava trudi, da nudi gostom kar najudobnejše bivanje v zdravilišču. Tudi turizmprometni odsek občine Toplice skrbi za olepšavo kraja samega. V zadnjih mesecih so dovršili mnoga dela, ki služijo v prosep zdravilišča, mnoga dela pa so še v načrtu in bodo izvršena, kakor hitro bodo finančna sredstva na razpolago.

Zdravilišče ima slikovito okolico z lepimi sprehajališči, mogoči pa so tudi daljši izleti. Da bi se kopališki gostje glede spre-

hodov in izletov laže orientirali, je kopališka uprava dala napraviti lep in zelo razviden plastičen zemljevid zdravilišča in okolice, ki je vsakomur dostopen, zelo umestno pa bi bilo, če bi uprava sama ali v zvezi s turizmprometnim društvom in dolenjskim planinskim društvom v Novem mestu markirala ceste in poti, ki vodijo k znamenitim krajem in izletnim točkam ter razgledom.

Sedaj, ko se je Dolenjska pričela prebujati iz svojega spanja in se vsestransko truditi, da dvigne sloves svojih lepot in privabi čim več letoviščarjev v svoje prijazne kraje, je markacija poti k izletnim točkam poleg udobnosti, ki jo hočejo in morajo nuditi letoviščarjem, ena prvih in najpomembnejših stvari. Predvsem morajo za to poskrbeti v krajih, kjer je dotok gostov in letoviščarjev že primerno upravljan in med katere spadajo v prvi vrsti Dol. Toplice.

Dolenjske Toplice bi bile lahko s svojo prijazno in slikovito okolico in bližnje Krke ne le zdravilišče, temveč tudi prav primerno letovišče.

SPD

Izlet SPD bo kakor že objavljeno v nedeljo 7. julija v Češko kočo pod Grintavcem. Odhod iz Ljubljane ob 5. zjutraj s avtobusom izpred evangelske cerkve na Jezersko, od tu 2 uri pešhoje do Češke koče, izleti v okolici in povratek z Jezerskega ob 20. v Ljubljano, kamor pridemo ob 22. Podrobnosti izveste v pisarni SPD na Aleksandrovi cesti 4-I.

ŠAH

Tekmovanja v slovenski šahovski zvezi so bila zaključena z dvema srečanjema med drugim moštvom Centralnega šahovskega kluba in mladinsko sekcijo LSK, v kateri se je slednje moštvo kot prvak drugega razreda skušalo priboriti vstop v prvi razred. Kljub temu, da CSK II na petih deskah ni nastopil, je zmagal v razmerju 9:7 in s tem ostal v prvem razredu. — Prvenstveni bronzturnir CSKa za julij bo danes v torek od pol 21. v klubski sobi »Zvezdec. Udeležba za vse člane obvezna.

Inserirajte v »Sl. Narod«!

Danes nepreklicno zadnjikat!
OGNJENA ZEMLJA
PREDSTAVE ob 16., 19. in 21. uri!

V glavni vlogi slavni operni tenorist
TITO SCHIPA
KINO UNION, tel. 22-21

DNEVNE VESTI

— Ban dravske banovine dr. Marko Natlačen v petek 5. t. m. ne bo sprejemal strank.

— Pravišnik o kontrolorjih cen. Trgovinski minister je predpisal v sporazumu z ministrom za socialno politiko in na osnovi uredb o kontroli cen pravilnik o kontrolorjih cen. S tem pravilnikom je izpolnjena organizacija kontrole cen in pooblaščenosti kontrolorjev. Kontrolorji cen, ki nadzirajo cene v smislu člena 5. uredb, vodijo pri bankih upravah vse posle v zvezi s kontrolo cen. Nastavljeno bodo na vseh sedežih banovin in v Beogradu. Kontrolorji cen so organi banke uprave in neposredno podrejeni banu. Kontrolorji imajo poseben referat pri oddelku za trgovino, obrt in industrijo. Kontrolorji bodo sprejemali neposredno od strank vloge in jih predlagali banu. Vodili bodo specialno evidenco o vseh ukrepih glede draginje. Banke uprave, odnosno uprava Beograda, so dolžne nuditi kontrolorjem vse potrebne prostore in opremo. Urad za kontrolo cen bo dal kontrolorjem potrebno pomožno osebje kakor tudi sredstva za službene posle, pisarniške, potne in druge stroške.

— Kontrola zaloga blaga. V zvezi z uredbo o kontroli zaloga blaga sporoča trgovinski ministerstvo, da bo prvi pregled o mesečnih nakupih in prodajah po čl. 2. uredb o kontroli cen 1. avgusta t. l. Ta pregled bo obsegal ves promet nakupa in prodaje od 15. junija do 31. julija.

ZVONCI KINO SKOLSKI DOM
V SISKI, telefon 41-79

Zabavna ljubljanska komedija
KRALJICA LEDA
Sonja Henie — Tyrone Power
Predstave: danes ob 14.9. uri, jutri ob 14.9. uri in v četrtek ob 14.9. uri
Prihodnji spored (v soboto 6. julija):
KRIZ OB POTOKU

— Gošpodarstveniški proti preklasifikaciji blagovne tarife. Od 24. do 29. junija so bile v Beogradu v industrijski zbornici pri ojem tarifnem odboru konzultacije interesiranih gospodarstvenikov v zvezi s preklasifikacijo blagovne tarife. Vsi zaslišani interesi so se pred ojem tarifnim odbrom izrekli proti preklasifikaciji blagovne tarife in sicer v glavnem zaradi sedanjih nestabilnih razmer. Hkrati so predlagali svoje zahteve glede preklasifikacije tarife. Zahtev se bo jutri sestal na seji ojem tarifni odbor, ki bo izdelal projekt za plenum tarifnega odbora. Plenum bo zasedal 5. in 6. t. m. Na seji plenuma bo prislo do končnega sklepa o načinu zvišanja naših železniških tarif.

— 300 milijonov din za odkup stare pšenice in krave. Privileg agrarna banka je oobrila Prizidu kredit 300 milijonov din za odkup pšenice in krave, in sicer po izjemni obrestni meri 0,25%. Hkrati sporočajo iz Beograda, da bodo tudi za novo pšenico predpisane cene in pričakovati je treba, da bo že v tem tednu izšla uredba o odkupu nove pšenice.

— Svica za nova trgovinska pogajanja z Jugoslavijo. Prihodnje dni bi se morala začeti trgovinska pogajanja s Svico v Bernu. Ta pogajanja za našo državo je predlagala švicarska vlada. Predlog je motiviran s tem, da imamo ogromno aktivno proti švici. Naš izvoz v prvih petih mesecih je bil aktiven za 51,7 milijona din ali nad 4.000.000 švicarskih frankov.

— Ukinitve izvoznih in uvoznih obor pri Narodni banki. V zvezi s poenostavitvijo kontrolnih ukrepov s področja znanja trgovine so razpravljali tudi o vprašanju ukinitve izvoznega in uvoznega odbora pri Narodni banki. Kompetenco tega odbora nameravajo prenesti na direktorjo za zunanjo trgovino. Odbora bosta še nekaj časa poslovala.

— Prošnje za izvoz orehovega lesa. Iz Beograda poročajo, da so na pristojnih mestih pristali na številne prošnje za izvoz orehovega lesa. Dovoljen bo tudi izvoz furnirja. Dovoljeno bo za izvoz okrog 50 vagonov orehove. Dovoljenja bo izdajala direktorja za zunanjo trgovino.

— Fiktivne v blagovnem prometu z Nemčijo morajo odslej biti izstavljene samo v nemških markah tako pri izvozu kakor pri uvozu. Ako pa bi n. pr. uvoznik iz kakšnega razloga le hotel plačati na dinarje izstavljeno fakturo v dinarjih, je to mogoče le v dovoljenjem devizne direktorje Narodne banke v Beogradu. Če tega ni, je treba tudi dinarsko fakturo poravnati le z nemškimi markami, kupljenimi na borzi. (D. d. št. 65 z dne 25. 6. 1940.)

— Končana železniška konferenca v Splitu. V Splitu je bila uspešno končana konferenca zastopnikov naših in madžarskih železnic o obsejnih prometnih vprašanjih. Konferenca je trajala več dni. Predsednik je bil direktor zagrebske direktorje državnih železnic inž. Trček. Vsa vprašanja so bila rešena soglasno.

— Uvozniki kontingenti iz Italije. Po novem trgovinskem sporazumu z Italijo so med drugim določeni naslednji uvozni kontingenti: 4000 ton luščnega riža, 16.000 ton meluščnega, 20 ton semena za povrtno, 10.000 ton surovega neolščnega žvepla, 10.000 tona 1300 ton, bombažnega predvaja 8000 ton, predvaja umetne svilje 2000 ton itd. Dovoljenje za uvoz bombažnega in raznih drugih izdelkov iz litega železa 100 ton itd. Dovoljenje za uvoz bombažnega in volnenega predvaja iz Italije bodo dajali v vsakem trimesečju.

— Kontingenti za izvoz goveje živine in prašev. V tem tednu od 30. junija do 6. t. m. so odobreni kontingenti za izvoz goveda v Italijo: izvoznikom 206 živali ali 18 vagonov, zadržam 36 živali (3 vagona) in živinorejcem 2 vagona, skupno 266 živali ali 23 vagonov. Za Nemčijo je pa dovoljen kontingent: izvoznikom 84 živali ali 7 vagonov, zadržam 4 vagona in živinorejcem 2 vagona, skupaj 156 živali ali 13 vagonov. Kontingent prašev iz Nemčije znaša: za izvoznike 33 vagonov, zadržam 28 vagonov in živinorejce 14 vagonov, skupaj 3375 živali ali 75 vagonov.

— Država prevzela beograjsko radijsko postajo. Včeraj je država prevzela v svojo upravo beograjsko radijsko oddajno postajo »Radio d. d. c. Na čelu upravnega odbo-

ra je dr. Vojislav Janjič, bivši minister. Država je plačala na račun odkupa postaje 6.600.000 din.

— Starši! Se danes je čas, da prijavite vaše hčerke v deklško kolonijo Kola jugoslovenski sester, ki bo letovala v domu Franje Tavčarjeve v Kraljevi od 15. julija do 9. avgusta. Cena oskrbovalnosti je 550 din plus vožnja. Pohitite s prijavi, ki jih sprejema pisarno in ustmeno pisarno Kola jugoslovenskih sester v Ljubljani, Gosposka ulica 12 — (Novinarski dom).

— Se vedno stavka pekov v Šibeniku. V Šibeniku traja že nad 10 dni stavka pekovskih pomočnikov. Delodajalci nočejo pristati na zahteve pomočnikov. Ker pa pomočniki ne morejo tako dolgo vztrajati brez dela so našli tri peči in jeli peči kruh za prebivalstvo.

— Lovil ribe — ujel monštranco. Učenec zagrebske meščanske šole Stefan Medved je lovil ribe na trnk ob Savi pri Zagrebu. Imel je nenavadno srečo ter je namesto ribe ujel krasno monštranco, ki ima veliko umetnostno in zgodovinsko vrednost. Monštranca je očito ležala v vodi precej dolgo in se je zato znatno poskodovala. Niso mogli ugotoviti, kjer je bila monštranca ukradena.

— Tornado opustošil Vransko polje. Pred dnevi je divjalo nad Vranskim poljem silno neurje. Pretrgal se je oblak, razen tega je še toča napravila silno škodo. Med nevihto je divjal čez Vransko polje tudi pravi tornado, kakršnega poznaajo le v Ameriki. Silno so bili poskodovani vinogradi in polja. Tornado je uničil nad 100.000 trt. Zelo so bile poskodovane tudi hiše ob Vranskem jezeru.

Iz Ljubljane

— Kolo žen zadržgark priredi 3. julija ob 14. polpodne v dvorani glasbenega društva »Sloga«. Praznaka ulica 19, poskusno pranje s čistilom in čiščenje volnenih in svilenih oblek. Prinesite obleke in plenine ter za sušenje brisačo s seboj.

— Nesrečen padev v Ljubljani. Šolarček Marjan Bolta iz Vrtnice ulice se je po prejemu spričevala igral z drugimi tovariši na Krakovskem nasipu in spuščal papirne zmajke preko Ljubljane. Pri ponovnem poskusu se je preveč nagnil čez betonsko ograjo, zgubil ravnotežje in strbnul v naraslo vodo. Nad en meter globoka voda ga je gnala proti šentjakobskemu mostu, kar je opazil tudi žagar Leopold Ašič z Grudnovega nabrežja. Ašič je brž splezal po zasilni lestvi in se oblečen pognal za dečkom v vodo, ga prestregel in ga spravil spet na suho. Pri padcu v vodo se je mali šolarček pobil po glavi, dobil je rano od betonskega robnika.

— Seznan izgubljenih predmetov, prijavljenih upravi policije v Ljubljani v maju: 400 din v gotovini, zlata zapestna verižica s členi, široka 1 cm; zlata zapestnica v obliki verižice z monogramom B. M.; zlata ovrtna verižica, dolga približno 40 cm z drobnimi členi; zlat prstan; zlata zapestna verižica v obliki veriže s kvadratnimi členi; zlata broša z rdečimi smaragd; zlat poročni prstan z graviranim imenom Mila in datumom; zlata zapestnica, v obliki verižice z obeskom in monogramom R. T.; zlata ženska zapestna ura na črnem traku; srebrna ženska ura z imenom »Omega«; ženska srebrna ameriška zapestnica; moška zapestna ura, kromirana; denarnica s 40 din in železniški vojni listek; ženska usnjata ročna torbica s 50 din; črna usnjata denarnica na zadrgo z 800 din in nekaj drobila; rjava denarnica s 300 din; mala ženska rjava denarnica s 3 bankovci po 100 din, 1 bankovec za 20 din in 3 bankovci po 10 din ter pol ameriškega dolarja; rjava ženska ročna torbica s 150 din; rjava listnica, imitacija krokodilove kože; mala denarnica z 2 bankovcema po 500 din in 3 bankovci po 100 din; volnena nova jopica; ženska jopica na moško fazono; ženski nizki lakasti čevlji; ženski dežnik črne barve z nikljasto kljuko; ženski pleten pas iz belega usnja; hranilna knjižnica na ime Sladić Franc, uradnik na Jesenicah; črna aktovka z dvema predalom; črna usnjata aktovka; evidenčna tablica od koleasa št. 2-2143-40; evidenčna tablica od koleasa; evidenčna tablica od koleasa št. 2-18712, last sekcije drž. železnice; evidenčna tablica osebnega avtomobila št. 1-400; vojniška isprava na ime Sešek Feliks; vojniška isprava na ime Milanović Pero; šoferska legitimacija, vojaški razpored; prometna knjižica od koleasa na ime Slak Anton; zelen nahrbtnik s širokim usnjatim pasom in 2 para ortopedičnih čevljev; žarometno steklo z okovi od avtomobila; nov tovelnik sive barve; aparat za brizge; moder spomladanski otroški plašč za 8letno deklico; sveženj ročnih ključev razne vrste.

— Seznan najdenih predmetov, prijavljenih upravi policije v Ljubljani v maju: 1 bankovec za 100 din; 3 bankovci po 100 din; 1 bankovec za 100 din in 3 račun; mala denarnica v obliki pokrove s 57 din; rjava usnjata denarnica s 300 din; črna usnjata denarnica s 60.50 din; mala usnjata rjava denarnica s 64 din; mala stara listnica z 200 din; rjava ženska torbica z masno knjigo, žepnim robcem itd.; aktovka z vezno verigo, ključavnicco in kupaškim ključem; pasji nagobtnik iz žice; poslovna knjižica na ime Kralj Matje; dijaška legitimacija na ime Hlešč Karol; prometna knjižica na ime Seljko; modna ženska gumijasta pelerina s kapuco; ženski dežnik črn, na koncu ima sive proge; ženski dežnik s črno-sivo kljuko; sedež motornega koleasa; električni grelec v velikosti 20 krat 30 cm, rjav klobuk; 2 tablici podplatov, okrog pol kg in nekaj žebeljev. V železniških vozovih so bili najdeni naslednji predmeti: denarnica s 142.50 din, denarnica z 78 din in denarnica z 8 din; 45 moških in 34 ženskih dežnikov, 2 otroška dežnika, 19 moških in 6 ženskih klobukov, 3 sportne čepice, baretka, 4 moški in 2 ženska plašča, dežni plašč, 4 moški suknjiči, površnik, otroška pelerina, volnena ogrinjaja, boa, trioglasta ruta, 2 šala, delavska obleka, 2 para ženskih in par otroških rokavic, otroški in moški čevlji, 2 para moških in par otroških galoš, jopica, rjuha, ročna torbica, par ženskih copatov srajca, zavrt razdrt plašč, 2 palci, odeja, 21 aktovk, 3 na-

hrbtniki, 19 kovčegov, 9 zavrtkov, vrč za mleko, prazna pletenka, foto-aparat v etuiju, deteljno seme, mera za les, škaflija barve, zavitek kandidov, zvez vrvi, oficirski samokres, ogledalo 40 x 61, veriga.

— J. Rumen kanarček z obročkoma je bil ujet. Kdor ga pogreša, dobi obvestilo v trgovini železnikar, Marijin trg.

— Ukradeni koleši. Iz veže Stepičeve gostilne v Trzinu ulici v Šiški je bilo ukradeno 800 din vredno črno pleskano kolo znamke »Diamant« Ivanu Glušiču. Ukradeno kolo ima tov. št. 938218 in je bilo opremljeno tudi z evid. številko, ki pa je tat najbrže zavrgel.

— V Pražakovi ulici pa je nekdo odpejal 700 din vredno kolo, znamke »Oxford« Stanku Rozmanu.

— J. Tatvine. Oni dan se je vtihtapil neznan zlikovec v stanovanju Kristine Kremzarjeve v Aleševčevi ulici 44. Tat ji je odnesel zlato zapestnico, sestojajo iz 13 mm dolgih členov. Kremzarjeva je oskodbena za 1000 din. — Raznašalec Antonu Zebretu je bil nekje v mestu ukraden zavitek novih čevljev in skupni vrednosti 1200 din.

— V Frankopanski ulici v Šiški pa je tat odnesel Andreju Zupanu tri srajce, vredne 210 din.

Franc Batjel na zadnji poti

Ljubljana, 2. julija

Pogreb pokojnega podjetnika lastnika »Tribune« Franc Batjela je pokazal, kako zelo je bil pokojnik prijubljen in spoštovan v Ljubljani. Pred mrtvašnico nasproti Leončiča se je že pred 16 zbrala ogromna množica občinstva, da počasti njegov spomin in ga spremi na njegovi poslednji poti. Po blagoslovitvi krste in molitvah duhovnikov se je razvil po Slajmerjevi ulici ogromen žalni sprevod. Za žalnim praporom so se razvrstili člani »Sočes« s predsednikom dr. Pucem in podpredsednikom načelnikom Sancirom na čelu. Sledile so dolge vrste športnikov in pa kolešarjev s prepletem vncem Slovenske kolešarske zveze, ki jo je zastopal njen podpredsednik podpolkovnik Jaklič. Za vozom z venci so spet stopali pred praporom člani kolešarskega društva »Ljubljanka«, katerega ustanovitelj in častni predsednik je bil pokojnik. Za vozom s krsto so se takoj za globoko žalujočimi svojci pokojnega Franc Batjela razvrstili funkcionarji raznih društev, organizacij in korporacij člani Obrtniških združenj s predsednikom Rebekom na čelu, zastopniki Sokola in raznih narodnih ter sportnih društev.

Ob svežem grobu se je na pokopališču Sv. Križa poslovil od pokojnika tajnik »Sočes« Urbančič, ki se je v globoko zamišljenem govoru spominjal njegovih zaslug za narodno stvar, v imenu športnikov pa mu je spregovoril v slovo Ivan Rosina. Za Slovensko kolešarsko zvezo se je poslovil od pokojnika podpolkovnik Jaklič z besedami, ki so vsem segle globoko v dušo. Francu Batjelu večna slava!

Nesreče

Ljubljana, 2. julija

Snoči okrog 20. so bili reševalci nujno pozvani na Aleksandrovo cesto, kjer se je malo poprej pripetila nesreča privatni namoščenki Elfridi Simončič. Simončičeva se je peljala s koleškom po Aleksandrovi cesti, kjer ji je privozil nasproti neki motokist. Simončičeva se mu je skušala umakniti, da je pri tem zavila preveč v stran in zadel a s prednjim koleškom ob robnik, da je padla. Obležala je nezavestna in so ji prvo pomoč nudili v Koretičevi trgovini, nakar so jo reševalci prepeljali v bolnico. Kakor se je izkazalo v bolnici, njene poškodbe niso hude.

Na Jernejevi cesti v Šiški je podrl neznan avtomobilist 60letnega šolskega upravitelja Josipa Primožiča, ki se je peljal s koleškom in se je pri tem precej poskodoval na glavi.

Na Masarykovi cesti je včeraj popoldne podrl tramvajski voz 38letnega čevljarkega pomočnika Avgusta Slapničarja. Slapničar se je poskodoval na rokah in po životu.

Na cesti v St. Vidu je neki avtomobilist podrl včeraj popoldne 30letnega Vladimirja Goloba, stanujočega v Gajevi ulici v Ljubljani. Golob je pravkar nameraval stopiti na tramvaj, ko je pridrvel mimo avto in ga spodenel Golob je poskodovan na glavi, po rokah in po životu.

Na trojanskem klancu je prišla pod avto 6letna posestnikova hčerka Franciska Lipovska iz Blagovce. Bila je na cesti prav v trenutku, ko sta se srečala avto in voz s konjsko vprego. Dekletce se je skušalo obema umakniti pa je padla pod avto in dobilo hude poškodbe po vsem životu.

V Vodica h nad Sv. Križem je padel z nadhlevja 14letni posestnikov sin Franc Meserko in se poskodoval na glavi in po rokah. V bolnico se je včeraj popoldne zatekel tudi 36letni strojnik Jakob Franc iz St. Vida, ki se je s koso vrezal v desno nogo.

Iz Celja

— Tujaki promet in umrljivost. V mesecu juniju je obiskalo Celje samo 914 tujcev (884 jugoslovenov in 30 inozemcev) nasproti 1028 v letošnjem maju in 1066 v lanskem juniju. V preteklem mesecu je umrlo v Celju 40 oseb in sicer 14 v mestu in 26 v javni bolnici. Tudi v lanskem juniju je umrlo v Celju 40 oseb.

— Razmere na delovnem trgu. Pri celjski borzi dela se je od 21. do 30. junija na novo prijavilo 34 brezposelnih, delo je bilo ponujeno za 31 oseb, posredovan je bilo 6, odpotovalo je 9, odpadlo 5 oseb. Dne 1. t. m. je ostalo v evidenci 244 brezposelnih (191 moških in 53 žensk) nasproti 230 (182 moških in 48 žensk) dne 20. junija. Delo dobi 15 cestnih delavcev, 5 čevljarjskih pomočnikov, 4 hlapi, 3 poljski delavci, po 1 frizerski in krojaški pomočnik, 8 kmečkih dekel, 6 kuharic, 3 služkinje, 2 natakari in 1 postrežnica.

— Celjski šahovski klub je priredil na Vidov dan zvečer prvi turnir za prvenstvo v mesecu juniju. Prvo mesto si je prioboril inž. Srečo Sajovič s 7 točkami in pol od 10 dosegljivih, drugo mesto pa Josip Grašar s 7 točkami.

— Uoden karambol motornega koleasa s vlakom. Na proslnem železniškem prelazu na državni cesti v Medlogu, kjer se je pred leti dogodila znana katastrofa celjskega mestnega avtomobila in kjer je bilo že mnogo drugih težkih prometnih nesreč, je prišlo v nedeljo popoldne spet do hude nesreče. Okrog 16.30 sta se pelja-

Poslednje vesti:

Zadnja pot maršala Balba z letalom v Italijo

Posmrtna svečanost na afriških tleh v navzočnosti maršala Grazianija

Bengazi, 2. julija. AA. (Stefani.) V Bengaziju je bila prirejena posmrtna svečanost ob trupu maršala Itala Balba in njegovih tovarišev.

Maršal Graziani, ki je prisel iz Tripolisa, je izkazal zadnjo čast maršalu Balbu in njegovim tovarišem. Spominski svečanosti so prisostvovali maršalova vdova in starši njegovih padlih tovarišev ter predstavniki vojnih in civilnih oblastev. Posmrtni ostanke maršala Balba so bili prepeljani nato na lafeti v cerkev, pred katero so stražili karabinerji. Za lafeto so peljali njegovega belega konja, za njim pa so šli predstavniki oblastev, domovinske

in arabske čete in ogromna množica ljudstva.

Po zadušnici v cerkvi je imel maršal Graziani govor, v katerem je naglasil veliko vlogo, ki jo je imel maršal Balbo in njegovi tovariši v razvoju fašizma. Nato so bili prepeljani smrtni ostanke na letališče, odkoder so bili z letali poslani v Italijo.

Genova, 2. julija. AA. Predsednik genovske občine je odredil, da se eden velikih trgov, ki bo zgrajen o priliki arhitektonske spremembe mesta imenuje trg Itala Balba.

Letalske borbe v Afriki

Današnje italijansko vojno poročilo

Rim, 2. jul. br. (Stefani.) Vrhovno poveljstvo italijanske vojske je objavilo opoldne naslednje vojno poročilo:

Na Cirenaiki meji so italijanska letala kljub slabemu vremenu uspešno bombardirala in obstreljevala s strojnimi kolono sovražnih oklopnih avtomobilov. Nekaj avtomobilov je zgorelo, nekaj nadaljnjih je bilo močno poskodovanih. Dve letali se nista vrnila na svoje oporišče.

Skupina italijanskih letal je nenadno in ponovno uspešno bombardirala velik sovražni konvoj na južnovzhodnem Sredozemskem morju.

V Vzhodni Afriki so naša letala napadla

luko in skladišča v Berberi ter poskodovala razne objekte. Sovražna letala so skušala napasti Masauo. Naša lovška letala so takoj intervenirala ter sestrelila dva sovražna aparata. Protiletalsko topništvo je uspelo zadeti nadaljnje sovražna letala, ki je v plamenih padlo na tla. Sovražnik je bil prisiljen umakniti se.

Skupina sovražnih letal je bombardirala Augusta. Takojšnja in uspešna akcija mornariškega protiletalskega topništva je preprečila, da bi napadalec dosegel večji uspeh. Eno sovražno letalo je bilo sestreljeno. Gmofna škoda je neznatna. Ranjeni so bili trije civilisti.

Angleži zapuščajo Rumunijo

Bukarešta, 2. jul. br. (Stefani.) Med tujci je sklep rumunske vlade, da se odreče angleškim in francoskim garancijam, izzval veliko pozornost. Angleži se že pripravljajo na odhod iz Rumunije.

Pred zasedbo Sirije

Ankara, 2. jul. br. (Stefani.) Tu so se danes razširile vesti, da so se angleško-turško-irakski pogajanja glede na novi položaj, ki je nastal na Blžnjem vzhodu zaradi francoske kapitulacije, končala brez uspeha. Po informacijah poučenih krogov je angleška vlada skušala doseči z Irakom in Turčijo sporazum, po katerem naj bi vojske vseh treh držav zasedle Sirijo. Iraku naj bi pripadla pretežna večina dežele, Turčiji naj bi dobila Mosul in Aleppo. Ostale predele ob obali in predvsem Libanon naj bi pripadli Angliji.

Nevtralnost malih držav

Talin, 2. julija br. (Stefani.) Podpredsednik vlade je imel govor po radiu, v katerem je uvodoma ugotovil, da se je ravnotežje v Evropi povsem prevrnilo. Na kontinentu nastaja nov red. Spričo tega so zaman poskusi malih držav, da bi postale nevtralne. Zato si morajo na vse načine prizadevati, da bi se izognile vojni. Pakt

Katastrofa francoskega vojnega letala

Madrid, 2. jul. br. (DNE.) V zalivu Algeciras se je ponesrečilo francosko vojno letalo. Padlo je v morje. Vsi trije francoski oficirji, ki so bili na njem, so utonili.

Odstranjen spomenik v Parizu

Pariz, 2. jul. br. (DNE.) Nemški vojaki so na povelje pariškega poveljstva odstranili spomenik generala Mangina. Pokojni general je bil pred leti poveljnik francoske vojske, ki je okupirala Porturje.

Vrnitev italijanskih izseljencev iz Egipta

Trst, 2. julija s. (Stefani.) Iz Egipta in z Blžnjega vzhoda sta prispeli danes v Trst dve skupini Italijanov, ki so ob vstopu Italije v vojno zapustili Egipt in dežele pod angleško oblastjo. Potovali so iz Egipta in Palestine preko Sirije, Turčije, Bolgarije in Jugoslavije. Med potjo so v Palestini in Siriji naleteli na velike težave.

— Mariborski upokojeni učitelji imajo 4. t. m. svoj redni mesečni sestanek pri g. Kerenciču na Pencilni. Vabljeni tudi prijatelji stare narodne garde.

— Mariborski delovni trg. Tukajšnja Borza dela potrebuje za takojšnji nastop 1 samostojnega sedlarskega mojstra, ki se razume na vsa dela pri sodobnih kmetijskih strojih, in 1 preizkušnega strojnika-kurjača, ki je obenem električar.

— Mariborčanka promovirala na beograjski univerzi. Na medicinski fakulteti beograjske univerze je promovirala gđ. Mira Stok iz Maribora. Mlada zdravnica je prva Mariborčanka, ki je dosegla doktorsko čast na beograjski univerzi. Iskreno čestitamo!

— Šahovske tekme. Predsodnim je bilo 6. kolo šahovskega tekmovalstva v okviru tukajšnega šahovskega kluba »Vidmar«. Rezultati so bili sledeči: Certalič: Sonan 1:0, Lukeš sen.: Rensberger 1:0, Kuster: Marvin 1:0, Senekovič: Lukeš jun. 1:0, Skralovnik: Peče 1:0, Kukovec: Ketis 1:0. Partija med Gerželiem in Hvaličem je bila preložena. Stanje po 6. kolu je sledeče: Kuster 6, Gerželi 4 in pol (1), Kukovec 4 (1), Certalič 3 in pol (1), Lukeš sen. 3 in pol, Peče in Sonan 3. Drevi bo 7. kolo šahovskega prvenstvenega tekmovalstva.

Bolščinica

KOLENDAR

Danes: Torek, 2. julija: Obisk Devica Marije.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Sloga: Tobi na ljubo.
Kino Union: Ognjena zemlja.
Kino Šiška: Kraljica ledu.

DEZURNE KEKARNE

Danes: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Hočvar, Celovška cesta 62, Gartus, Moste—Zaloška cesta 47.

Iz Ljutomera

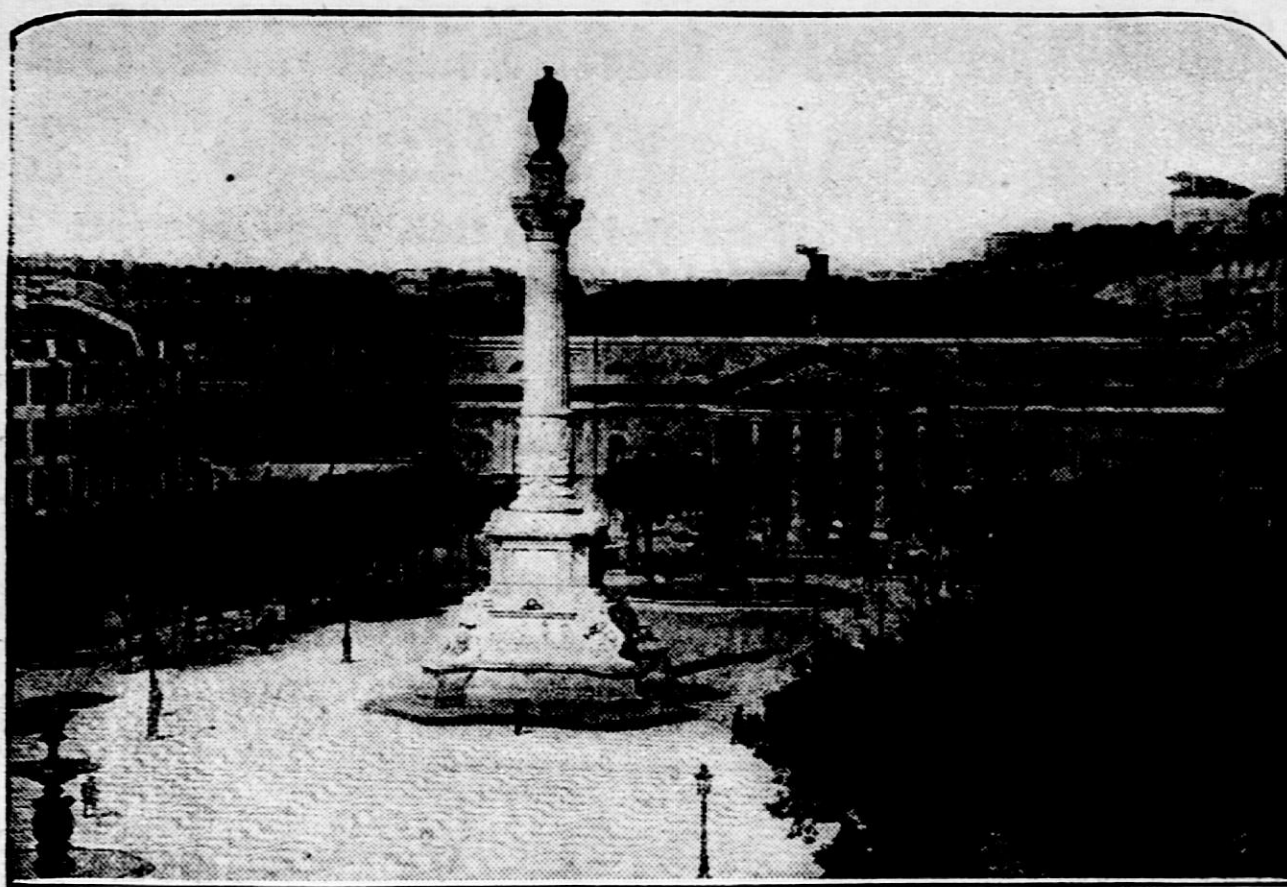
— Nevlihta. Po daljšem času smo dobili v soboto dež, ki je bil na vrhovih, travnikih in poljih že nujno potreben. Ponoči pa je bila huda nevlihta, ki pa na srečo ni napravila nikake škode na polju in v vinogradih.

— Sokolska akademija. Sokolsko društvo je namesto svojega vsakoletnega nastopa priredilo na Vidov dan zvečer ob 9. telovadno akademijo, ki je obsegala 10 telovadnih točk. Prireditelj je bila na telovadšču. Posamezne točke akademije so bile gladko izvedene.

Iz Maribora

— Odprta noč in dan so groba vrata. Umrli so vpokejoni nadočleteli Anton Gradnik, star 57 let, bivši trgovski zastopnik Franc Kovačič, star 51 let, stanujoč v Slovenski 40, upokojeni major Josip Jeklin, star 76 let. Zalujočim svojim naše globoke sožalje.

800 letnica portugalske samostojnosti

Veliki trg Don Pedro in gledališče Dona Maria v Lizboni

Nedavno so v Portugalski začeli praznovati 800letnico svoje samostojnosti z velikimi slovesnostmi. Osnove portugalske države so bile položene že v 12. stoletju v dobi križarskih vojn. Severni del sedanje

M. Salazar

Ob desetletnici Sokola v Zg. Šiški

Jubilejni telovadni nastop bo v nedeljo popoldne na letnem telovadišču v Zg. Šiški

Bilo je po uspehu I. vsesokolskem zletu saveza SKJ v Beogradu l. 1930, ko so se pod vtisom uspešnih zletnih svečanosti in priznanju, ki ga je izrekel in izkazal sokolstvu viteški kralj Aleksander I. Zedmitelj, pričela povsod ustanavljati nova sokolska društva. Tudi v Zg. Šiški, ki se je po vojni začela iz povsem vsakega naselja razvijati v priklupno predmestje Ljubljane, je s priselitvijo novih občanov naraslo število sokolsko mislečih ljudi in so postala tla za ustanovitve Sokola že skoraj godna, zlasti, ker je bil z dograditvijo nove šole zagotovljen tudi dotok mladine. Prvi, ki so najprej ločeno, pozneje pa skupno pričeli pripravljati tla za ustanovitve lastnega sokolskega društva, so bili učitelj br. Dorče Koch, že pokojni brivski mojster br. Ferdinand Planička, rojak iz Prage in dolgoletni član uprave Sokola v Mostah, ter bivši načelnik moštanskega Sokola br. Janez Pohar, ki se je preselil iz Most v Zg. Šiško. Po večkratnih posvetih in razgovorih z domačini, izmed katerih so mnogi s skopjo presojo možnost obstoja Sokola, so omenjeni bratje se z nekaterimi drugimi navdušenci osnovali pripravljalni odbor s predsednikom br. Poharjem in s. Cernetovo kot tajnico na čelu Stopili so takoj v stik tudi z župno upravo in pričeli s telovadbo posrednih oddelkov na Carmanovem dvorišču, pozneje pa v šoli Telovadbo sta vodila br. Pohar in s. Cernetova. Ze 9. novembra l. 1930 je pripravljalni odbor mogel pokazati prvi uspeh, zakaj na ta dan je bil skladen ustanovni občni zbor, ki je bil v nabito polni dvorani Narodnega prosv. društva Vodnik. Za prvega društvenega starosta je bil izbran domačin br. Leopold Cerv, ki je še danes aktiven član društvene uprave, za njegovega namestnika br. Dorče Koch, poznejši starosta, za načelnika br. Janez Pohar in za načelnico s. Olga Cernetova. Ze 1. decem-

bra istega leta je mlado društvo v omenjeni dvorani priredilo svečano prvo decembrsko proslavo z zaobljubo članstva in uspešno telovadno akademijo. Svoj prvi javni nastop je imelo naslednje leto v začetku julija na šolskem vrtu. Vseh nastopajočih je bilo nad 140, kar je bilo brez dvoma dokaz smotrnosti in resnega dela. In tako so se vrstili veselji, z uspehi kronani dnevi z urednimi težkimi preizkušnji, pa tudi razočaranja, toda z gledna složenosti, ki je vsa leta družila sokolsko družino v Zg. Šiški, je premagala vse ovire in po desetih letih trudopolnega dela gleda danes Sokol Ljubljana-Zg. Šiška lahko z zadovoljstvom na dosežene uspehe. Lastno obsežno letno telovadišče, ki so ga marljive sokolske roke pričarale iz zapuščenega in zamočvirjenega gramoznice, prostora, dasi skromen lasten dom z obsežnim in opremljenim odrom, lutkovni oder, lepa knjižnica, oprema in lastno, doma izdelano telovadno orodje so najlepši in neovrgljivi dokazi poštvalne delavnosti članstva in umnega gospodarstva upravnih odborov. Da tudi telovadba ni bila zanemarljiva, dokazujejo vsakoletne telovadne akademije, vsakoletni uspehi javni nastopi, mnoga tekmovanja in udeležba na raznih nastopih in zletih. In, ali ni krassen uspeh, da so danes vodniki oddelkov že bratje in sestre, ki so začeli v društvu telovaditi v vrstah deček? Tudi v prosvetnem pogledu more društvo s številnimi proslavami, predavanji, odrskimi in lutkovnimi predstavami zaizkusiti prav lepe uspehe.

Ni torej čudno, če je uživalo in uživa splošen ugled tudi pri onih, ki sicer niso posebno naklonjeni sokolskim stremljenjem in če je našlo vedno odprte roke in srca, kadar je potrebovala pomoči. Kljub težavnim časom v katerih živ. svet, slavi Sokol v Zg. Šiški s ponosnim ceiom in vedrim pogledom v bodočnost svoj jubilej.

čigar glavna prireditev bo jubilejni javni nastop v nedeljo 7. t. m. s pričetkom ob 16., v primeru dežja pa naslednjo nedeljo 14. t. m. ob isti uri in ob vsakem vremenu.

Bratje in sestre, ki so vedno radi pohiteli v posete k ostalim bratskim društvom, pričakujejo, da jih bodo ob njihovem jubileju obiskali bratje in sestre iz vseh ljubljanskih in okoliških društev v čim večjem številu. pa tudi ostala narodna javnost, s čimer bo moralno in gmotno podprla to jubilejno prireditev in idealna stremjenja Sokolov v rojstnem kraju Valentina Vodnika. Naj bodo priče velike hvalečnosti, ki jo dolguje društvu br. Črvu, Kochu, Rihi, Piršu, Jenku, Zakotniku, ss. Cernetovi in Sever-Jenkovi, že pokojnemu br. Planički

in vsem ostalim, ki so skozi vsa leta pomagali graditi temelje mlademu društvu in omogočili njegov razvoj. Naj bodo pa tudi priče resnega dela v telovadnici, ki je žal ovirano zaradi trenutnih razmer in drugih nalog.

Načelnštvo želi, da bi sodelovale pri nastopu v sporazumu z meddruštvenim odborom ljubljanskih društev tudi ostale ljubljanske edinice, ki naj pošljejo svoje telovadce k skušnjam v nedeljo ob 9. dopoldne. Popoldne morajo nastopajoči biti na zbornem mestu v Sokolskem domu v Zg. Šiški najkasneje ob pol 16. Obljubljeno je tudi sodelovanje izbrane vrste Ljubljanskega Sokola, ki bo nastopila s posebno tečko. Vabimo iskreno vse narodno javnost na naše slavlje z bratskim sokolskim Zdravljem!

Skrivnost kozmičnih žarkov

Po nekaterih domnevah kozmični žarki niso solnčnega izvora in nastajajo šele v najvišjih plasteh našega ozračja

Ze 30 let je minilo od prvih opazovanj fizikov šveda Gockela in Nemca Kohlhošterja, ki sta ugotovila s pomočjo balonskih sond, da so najvišje zračne plasti naše zemlje izpostavljene posebnemu izžarevanju, ki prodira celo do površine zemlje in v njeno notranjost, vendar skrivnost žarkov ni bila doslej še pojasnjena.

Ime kozmičnih žarkov ni posebno primerno, ker razumemo pod tem imenom žarke približno iste vrste, kakršni so röntgenski in izredno silne prav za prav bombardirajoče snovne delce (elektroni, nabiti s negativno elektriko, in pozitroni, nabiti s pozitivno elektriko). Na vprašanje, ali je izvor teh žarkov kozmični, doslej še ni bilo zanesljivo odgovorjeno.

Ti neznatni drobci, ki jih imenujemo kozmične žarke, imajo ogromno energijo, saj dosega celo nekaj milijard elektronvoltov. En elektronvolt je energija, ki jo dobi elektron, če vpliva nanj električno polje intenzivnosti enega volta na centimeter. Da bi si lahko predstavlili, kako velika energija je to, moramo vedeti, da ima svetloba žarnice okrog štiri elektronvolte energije, pronicajoči röntgenski žarki pa okrog 100 tisoč, a najmočnejši žarki gamma, ki izvirajo iz elementa radia, imajo 2 milijona elektronvoltov. Kozmični žarki so torej najmočnejši, to se pravi, da pronicajo najgloblje izmed vseh doslej znanih žarkov. Pronicajo skozi svinec, v debelini nekaj metrov in pri svinčeni plošči, ki bi bila 160 cm debela, bi se njihova intenzivnost

zmanjšala približno le na polovico. Z merilnimi pripravami, ki so jih potopili v morje, so ugotovili, da sega intenzivnost kozmičnih žarkov še do globine okrog 70 m, a celo v globini 500 so jih zaznavali s posebnimi občutljivimi aparati.

Lastnosti teh skrivnostnih žarkov so opazovali na raznih krajih naše zemlje in v raznih dnevnih dobah. Njihova sila je bila približno enaka podnevi in ponoči, tako da je bila zavrnjena domneva, da izvirajo od sonca. Po računih Kohlhošterja padeta na vsak kvadratni centimeter povprečno po dva žarka v minuti. To se pravi, da človeško telo, ki ima 2 m² površine, prebode 40.000 žarkov. Trajno izpostavljenje človeškega telesa temu silnemu bombardiranju kozmičnih žarkov ne more izostati brez posledic. Kohlhošter je prvi izrazil domnevo, da je staranje posledica kozmičnega izžarevanja.

Dokler je bil obstoj kozmičnih žarkov ugotovljen le s pomočjo elektroskopa, niso mogli presoditi, kakšne vrste žarkov je prav za prav kozmično izžarevanje. Zato je bilo to vprašanje predmet raznih nedokazanih znanstvenih spekulacij. Tako je n. pr. ameriški fizik Compton, ki je prejel Nobelovo nagrado za fiziko, trdil, da gre za naglo leteče ali valujoče elektrone, med tem ko je prav tako slavni ameriški fizik Millikan sodil, da gre za nesnovne žarke, podobne röntgenskim ali radioaktivnim žarkom gamma. Ko se je posrečilo kozmične žarke fotografirati, so ugotovili, da

vsebujejo snovne žarke (elektrone in pozitroni), pa tudi nesnovne. Glede na energije sestave teh žarkov jih lahko po Augerju ločimo v dve vrsti, ki se razlikujeta po večji ali manjši pronicljivosti. Po tem da kozmični žarki prodirajo na vsa mesta na zemlji z enako intenzivnostjo od vseh smeri enako podnevi in ponoči in ne glede na letno dobo, lahko sodimo, da niso sončnega izvora.

Približno pred dvema letoma je E. Holmes izrazil domnevo, da kozmično izžarevanje nastaja šele v našem ozračju in sicer v najvišjih plasteh. Po njegovi domnevi nastaja to izžarevanje nad Heavisidovo plastjo (to je plast ioniziranega vodikovega plina, v višini okrog 100 do 120 km, posebno pomembna za širjenje radijskih elektromagnetnih valov, ki se od te plasti odbijajo). Elementarni drobci, ki prodrejo do elektrifirane polja v tej višini, dobe pospešeno hitrost, ki ustreza merjenim energijam osnovnih drobcev kozmičnega izžarevanja. Doslej ta hipoteza še ni bila praktično dokazana.

Dišeča žarnica

Zopet praktičen izum: dišeča žarnica! Kdor bo hotel, si bo poslej lahko z žarnico, ki mu bo razsvetljevala prostor, hkrati tudi parfumljal stanovanje. Dovolj bo, da bo pritisnil na gumb, in že bo žarnica začela oddajati razen svetlobe tudi prijeten vonj. Ta izum je bil registriran v nemškem patentnem uradu. Nova žarnica ima priključeno posebno ploščo. Ko začne elektrika ogrevati žarnico in hkrati tudi ploščo, izpara plošča dišave, s katerimi je bila prepojena. Na ta način je mogoče tudi desinficirati prostore, kajti dišave, ali katerekoli druge tekočine, ki izparavajo, si lahko poljubno izbiramo. Ta izum bo imel veliko praktično vrednost zlasti v gledaliških dvoranah, v kinu, v restavracijah in sploh v prostorih, kjer se zbira mnogo ljudi, kajti s pomočjo novih žarnic bodo lahko osveževali zrak. Aparat je zelo poceni in ravnanje z njim preprosto.

Smrt ameriškega generala

V Filadelfiji je umrl znani ameriški general Smudley Butler, zagovornik angleško-ameriškega sodelovanja. V svetovni vojni je bil Butler poveljnik pehote.

Zogu v Londonu

Bivši albanski kralj Zogu je prispel s svojco soprogo Geraldino in tremi sestrami v London. Pred prihodom v Anglijo je živel na F. ...

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Prekljici, izjave oeseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

MALINOVEČ naraven, kg din 17.—, nudi HOMAN, Sv. Petra c. 81

Poslužite se malih oglasov v »Slov. Narodu« ki so najcenejši!

ZNACAJ IN USODO Vam povem, če pošljete lastno-ročno spisane rojstne podatke in 6 din v znakah za odgovor. Franja Polanec-Logarjeva. Medno 44, p. St. Vid nad Ljubljano. 1652

TRAJNO ONDULACIJO

s 6-mesečno garancijo, v modernih frizurah, Vam napravi s najnovejšim aparatom. Cene nizke. — »Salon Merlake, Sv. Petra c. 76. 1373

POUK

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

Strojepisni pouk

(za časa počitnic) Večerni tečaj, oddelki od 1/2 do 8 in od 1/2 do 9. ure zvečer za začetnike in izveščance. Tečaj od 1 do 4 mesece. Pouk tudi po diktatu. Novi tečaji se pričnejo 2. julija. Solina najizjaja Največja strojepisnica s 40 pisalnimi stroji raznih sistemov. Vpisovanje dnevno od 6 do 8. ure zvečer. — Christoforovič zavod. Domobranska c. 15. tel. 48-43. 1591

SLUŽBE

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

GOSPODICNA z malo maturo in trgovsko šolo — ze izurjena v pisarniškem delu in pri blagajni — išče službo v pisarni ali kot blagajničarka. Nastop po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod »Vpeljana«. 1500

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

FIZOL! od din 3.50 dalje. Sever & Komp., Ljubljana 1614

Izvrstna MEDICA barva ustne in lica! Dobite jo v MEDARNI Ljubljana, Židovska ulica 6

CESNJE sveže, l.a., trde za vkuhanje, košara 12 kg din 70.—, košara 15 kg din 265.— franko voznina razpošilja G. Drechsler, Tuzla. 1640

MLATILNICO veliko, z bencinskim motorjem, ki opravi ves postopek mlačeve odnosno čiščenja žita, prodaja Kmetijska strojna zadruga v Trebnjem. 1651

VILA 12 sob, pritlikline, cvetličnjak, sadovnjak, vrt — napredaj. Folakowski, Goriče, Golnik. 1650

NARODNA TISKARNA

LJUBLJANA

KARLJEVA 5

IZVRŠUJE VSE VRSTE TISKOV IN REPRODUKCIJE IN NAJFINEJŠE

Najboljši vodnik po radijskem svetu je „NAŠ VAL“

Sporadi evropskih postaj na vseh valovih, strokovni članki, roman, novela, novice z radijskega in televizijskega sveta, filmski pregled, nagradni natečaj, smešnice.

Izhaja vsak petek in je tudi lepo ilustriran! UPRAVA: Ljubljana — Kraljeva ulica 5.

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

— Povejte mi odkrito vse, — ji je prigovarjal menih.

— Ze malo prej ste se čudili, da sem mogla skozi petnajst let prikrivati v sebi to strašno sumničenje. Toda vi ste že sami odgovorili na svoj ugovor. Mar sem mogla sklepati iz vedenja markiza de Valcora, na videz korektnega in poštenega, da mi je bil v resnici tuj, kakršnega se je delal? Kako bi bila mogla zatreti v sebi celo spomin na to, da sva se ljubila? Mar sem mogla tako sklepati, da se res ne spominja več, da se ne more spominjati, da je tisti, ki me je privajal k sebi, ki mi je prisegel večno zvestobo in ljubezen?

Oče Eudoxios se je zdrnil ob teh strasti polnih besedah.

Grofica je to opazila in zato je nadaljevala z mirnejšim glasom:

— Strašno misel se je porodila v meni tistega dne, ko mi je dejal markiz de Valcor, razmišljajoč o nežnem občutljivem značaju mojega sina, ki ga je

moral smatrati za svojega: Ta otrok je samo vaš. Nihčevar nima po svojem očetu. Kdo bi poznal v njem otroka Stanislava de Ferneusa, vročerknega in trdnega, kakor so bili njegovi srednjeveški predniki? Ta beseda je bila zares preveč činična. Bila sva sama. Srepa sem se ozrla na markiza de Valcora. Na njegovem obrazu ni bilo niti sence zadrege ali razburjenosti. In prvič se mi je tedaj zazdelo, da ta obraz ni pravi. To, kar sem spoznala v njem, niso bili več sledovi let. Polt je bila temnejša, na tem obrazu je bilo več brazgotin, moška brada je bila nadomestila mladeniške brčice in tako se je porodila v meni strašna misel: to ni Renaud, to ni on!

— Dovolite mi samo eno opazko, — je dejal Eudoxios. — Vidite, gospa grofica, da me je vaše pripovedovanje globoko ganilo. Rad bi vam izrazil svojo misel z delikatnostjo, kakor jo zahteva tača zadeva.

— Govorite, — je dejala, — prav nič se ni treba ozirati name. Svoje srce odpiram pred vami kakor pred samim Bogom.

— Besede markiza de Valcora, ki so napravile na vas tako neprijeten vtis in ki bi bile res krute v primeru, če bi bil ta mož prepričan, da je on oče, se lahko pojasni s dvomom o njegovem očetovstvu. Oprostite, gospa, on ni bil zakonski mož. In njegova sodba proti možu, tako trda sodba se mi zdi, da odgovarja položaju. Ljubezen lahko ugasne, ljubo-

sumnost ne ugasne nikoli. — Oče moj, vaša razlaga ne žali, niti ne preseneča. Ona izvira iz tega, ker ne poznate okolnosti moje močeve in mojega greha. O značaju grofa de Ferneusa je imelo javno mnenje samo površno pred-

stavo in ta je daleč zaostajala za resničnostjo. Nihče v okraju Finistere ne sluti, kako trd in razburljiv je bil značaj grofa Stanislava. To me je opravičilo, ko sem postala žena tega moža v letih, ko sem bila še otrok in ko sem morala daleč od vseh nasvetov in vse rodbinske nežnosti v mračni Bretagni, kamor me je bil odvedel, prenašati njegovo brutalnost, njegovo nezvestobo, njegove intimnosti z deklinami in kmečkimi deklami. Bil je vedno na lovu ali pa na morju. Bilo mi je šele 17 let. Renaud de Valcor, čigar veleposestvo je mejilo na naše, je bil star takrat 20 let. Nisem mogla kljubovati zapeljivostim tega moža, mladega kakor sem bila sama, ko mi je prvi položil pred noge svoje nežno sočutje, potem me je pa omamil s plemenitostjo svoje duše in strastnim ognjem srca. Od tistega dne, ko sem se mu vdala, nisem več pripadala grofu de Ferneusu. Renaudu štejem v čast, da ni dvomil o tem. Mož, ki bi mogel o tem nekega dne podvomiti, ki si je upal izgovoriti vprico mene ta prešustveni dvom, ni bil Renaud de Valcor.

Grozno vzbujajoči ponos! Ali je bila to grešnica, povečajoča glavo pod težo vesti? Menih sam se ni mogel o tem prepričati. Pozabil je bil na strogost božjih zakonov, ki jih je zastopal, kajti grofica se mu je v duhu dnu zasmilila.

In grofica je nadaljevala:

— Ko sem začutila, da postanem mati, sem vse priznala svojemu možu in čakala sem, da me zadene njegov gnev. Toda ni me ubal. Sklenjen je bilo, da se ločiva. Takrat je bilo že napovedano, da bo znova uvedena ločitev zakona in tako sem lahko upala...

— V ločitev! — je protestiral menih.

— Usmiljeni Bog naj mi bo prizanesljiv, oče moj, če sem grešila misleč, da se dolžnost in resnica v tistem trenutku ujema z mojo srečo in da me kliče, naj si priborim svobodo, da bi mogla vzeti za moža očeta svojega otroka. Sama cerkev bi se me bila v takem položaju usmili. Nedvomno bi bila izposlovala v Rimu razveljavljenje svojega zakona. Misliha sem, da bi prej popravila nego poglabila svoj greh, če bi poskusila iztrgati se iz laži, če bi dal otroku, ki sem ga nosila pod srcem, ime njegove pravega očeta. Toda dejanje samo ni sledilo odločitvi. Na dan mojega priznanja je zapustil moj mož grad po burnem prizoru, ki vam ga ne bom opisovala. Odsel je v lovski obleki in z lovsko opremo. Čez nekaj ur so ga prinesli nazaj nezvestnega. Obraz je imel ves okrvavljen in čelno kost mu je bil zdrobil strel iz njegove puške. Nesreča, — so mi dejali. »Samomor«, je šepetal v meni glas, ki ga nisem mogla zadušiti. Stanislav de Ferneus ni umrl, pač pa je oslepel na obe oči. Dolgo je ležal nezvesten in dolgo se mu je bledlo. Ta čas je bil pozabil na mojo izpoved. Brez ugovora je poslušal zdravnike, ki so ga tolažili z bliznjicim se očetovstvom, da bi lažje prenašal izgubo vida. Ali je bilo to pretvarjanje nesrečnega, ki je hotel obdržati pri sebi v svoj strašni večni noči ženo, do katere se je bila zdramila v njem ljubezen v trenutkih njegove ljubosumnosti, in sina, ki sta mu ga pripisovala zakon in javno mnenje? Ali je bila to res izguba spomina kot posledica težke rane? Tega nisem nikoli zvedela, oče moj... Nikoli!

— Uboga žena!... Vi ga torej niste zapustili?

Danes nepreklicno zadajnikrat!
OGNJENA ZEMLJA
 PREDSTAVE ob 16., 19. in 21. uri!
 V glavni vlogi slavni operni tenorist
TITO SCHIPA
 KINO UNION, tel. 22-21

Ogromna škoda zaradi toče

Strahotno razdejavanje po njivah, sadonosnikih in vinogradih v Bresternici, Jelovcu, Bezeni, Bistrici in Rušah škoda znaša okoli 90 do 100 milijonov din — Hitra pomoč je nujno potrebna

Bresternica pri Mariboru, 1. julija
 Niti najstarejši gospodarji ne pominjajo tako usodne katastrofe, kakor je doletela naša vas in nekatere sosedne naselbine, ko je nedeljska toča opustošila naše njive, naša polja, travnike vinograde in sadonosnike. Navzlic težkim časom smo se upali, da bomo kaj imeli od letošnje sadne letine in poljskih pridelkov, pa tudi od vinogradov. Četudi je trnje v letošnji hudi zimi usodno pozeblo. Toda vse naše nade so sedaj pokopane. Tam onstran Drave zatrujejo nekateri, da so doživeli nekaj slabe pred nekaj 40 leti. Če četrt ure je padala kakor oreh debela toča. Kletila je po trsu in sadnem drevju, pa tudi po poljskih in vrtnih nasadih. V višini 4 debelih prstov je bila vsa zemlja pokrita s točo. Vsa pokrajina je nalikovala obširni snežni poljani. Danes pa je v Bresternici in sosednem Jelovcu, deloma tudi na Slemenu, žalost, saj ni po poljih in njivah niti mogoče ugotoviti, kaj je bilo tamkaj prav za prav posejano in kaj je raslo. Pretresljiv je pogled na naše vinograde, sadovnjake, njive in vrtove. Ljudje nimajo ničesar, s čimer bi si sedaj lahko pomagali. Zaman je bil trud pridnih rok. V nekaj trenutkih so nasuli nad nas temni in nič dobrega obetajoči oblaki, ki so se kupili nad Sv. Urbanom, grozo in razdejavanje. Neurje je k sreči šlo mimo Kamnice in tudi mimo Selnice ob Dravi, nadaljevala pa se je onstran Drave. Kakor pri nas, tako je tudi tam, zlasti v Bezeni, Bistrici in

deloma tudi v Rušah skozi več minut uničevala kakor orih debela toča nade in upe hudo preizkušeni gospodarji in kmetovalci. Bezonsko polje, ki je nudilo tako prijeten pogled po krasno zoranji njivi, je danes samo žalostno prizorišče strahotnega razdejavanja. Če zres po poljih, ne moreš spoznati, ali je to rasel krompir ali koruza ali katerikoli drugi poljski sadež. Z nemo bolečino in srco gledajo gospodarji po svojih poljih, sadovnjakih in vinogradih. Poleg Bezeni in Bistrici so bile obširno prizadete tudi Ruše, zlasti pa oni del, ki je v bližnjem okolišču ruske tvornice. Kakor Kamnica in Selnica, tako so bile po srečnem naključju obvarovane pred sličnim razdejavanjem toče tudi sosedne naselbine Laznica, Limbuš in Pekre. Pobeljene ravnine so pričale o težkih posledicah, ki jih bo imela ta nepozabna vremenska katastrofa za nadaljnji obstanek naših domov.

Pomoč je nujno potrebna. Oblastva, pa tudi dobra usmiljena srca bodo morala takoj prispevati, da olajšajo gorje v težki, usodni uri. Škoda sicer še ni točno ocenjena. Je pa sprito obsežna razprostranjenost opustošenih predelov neprimerne večja kakor je škoda, ki jo je povzročila toča nedavno v okolišču Marije Snežne. Poznavalci prilik zatrjujejo, da ni pretirana cenitev škode, ki računa z možnostjo 90 do 100 milijonov din. Nudimo bridko preizkušeni obsejni gospodarjem čim prej in čim izdatnejšo pomoč!

Lepi uspehi mariborskih plavalcev

Propagandni nastop na Mariborskem otoku, ki ga je organiziral Mariborski plavalni klub, je pokazal lep napredek in razvoj mariborskega plavalnega sporta

Maribor, 1. julija
 Precej občinstva je privabilo nedeljsko toplo vreme na Mariborski otok. Tukaj je bil uspešen propagandni nastop mariborskih plavalcev in plavalk, ki ga je organiziral in pripravil agilni Mariborski plavalni klub. O lepem napredku našega plavalnega sporta pričajo rezultati: Pri hrbtnem plavanju 50 m za gospode je dosegel prvo mesto Petek II v času 0:38, drugi najboljši čas je izkazal Dornik v 0:45. Pri prostem plavanju na progi 400 m je dosegel Branišelj čas 6:45, Stajner 6:49,5, Zinic pa 6:58. Pri prsnem plavanju na progi 100 m si je priboril 1. mesto Jakovič v 1:32,2, drugo mesto Volev v 1:35, tretje mesto pa Mihorik v 1:38. Pri prostem plavanju za dame na progi 50 m je dosegla najboljši čas Devetak 0:40,1, potem sledi Bajdeta 0:41,2, Mihorikova 0:47,3.

Tudi pri skokih so pokazali Berič, škofič, Košak in Lampret solitno šolo in

vztrajen napredek. Skakali so z deske z višine 3 m in s skakalnega stolpa z višine 10 m. Ubrano so izvajali tudi nekatere skupinske skoke, za katere so želi iskreno priznanje številnega občinstva. Pri štafeti 3x50 m mešano so dosegli najboljši čas 1:52,7 minut Petek II, Gala in Zinic, drugi najboljši čas 1:55,2 Zlatič, Volev in Tomažič, na tretjem mestu pa so se plasirali Pesta, Lampret in Golež z 1:56,4.

Organizacija uspešnega nastopa je bila v večini in spretnih rokah agilnih odbornikov Mariborskega plavalnega kluba, ki se sedaj skrbno in resno pripravljajo za prvenstvena plavalna tekmovanja Slovenske plavalne zveze, ki bodo 10. in 11. avgusta v Mariboru. Pred tem pa bo Mariborski plavalni klub organiziral še druge nastope in tekmovanja, med drugim bo povabil tudi najboljše plavalce in plavalke ljubljanske Ilirije.

Streli v izdelovalnici papirnih vreč

21 letni mehaniški vajenec Oton Cvetko je trikrat streljal na 17 letno delavko Franciško Repina, nato pa je izvršil samomor — Razburilji potek ljubzenske žaligrice — Ranjena Repinova beži pred zasledovalcem do Aleksandrove ceste, od koder so jo prepeljali v bolnico

Maribor, 1. julija
 Bilo je danes dopoldne okoli 11. ure, ko so v hiši v Tomšičevem dvoredu št. 14 in v bližnji odjeknili trije strelci. V omenjenem poslopju se nahajala izdelovalnica papirnih vreč. Tukaj je zaposlenih med drugim tudi več deklet. Med njimi je bila 17letna Franciška Repina, ki je stanovala v Smetanovi ulici 46. Repinova je bila marljiva in vestna delavka. V zadnjem času so jo mučili duševni boji, vendar je svojo notranjo bolečino zadrževala in jo prikrivala. Ob navedenem času je razburil delavke krvav dogodek, ki je globoko pretresel vse navzoče. O omenjenem času se je namreč pojavil v Tomšičevem dvoredu 14 mlajši moški. Stopil je k Franciški Repinovi in spregovoril z njo nekaj besed. V naslednjem hipu je že naperil samokres proti Repinovi in sprožil. S prvim strelom je moški ranil Repinovo v levo. Repinova ni izgubila prisotnosti duha, ampak je v strahu pred strelcem pobegnila na prosto v Tomšičev dvorec. Moški ji je sledil in spet sprožil samokres. Repinova je bila zadeta v vrat, toda navzlic temu je bežala naprej. Sledil je tretji strel, ki jo je zadel v levo bedro. Nato se je moški umaknil k ograji bližnjega vrta. Odjeknila sta

spet dva strela. Z desno je naperil samokres proti sencem in sprožil. V poslednjem trenutku zavesti je vzel samokres v levo in si poglaval kroglo v levo senco. Zgrudil se je na tla in je bil pri priči mrtev.

Franciška Repinova pa je vsa prestrašena in krvava stekla po Prešernovi ulici. Ko je prišla do Aleksandrove ceste, jo je opazil policijski organ, ki jo je odvedel na dvorišče sosedne hiše, kamor so kmalu zatem pribreželi reševalci, ki so Repinovo prepeljali v mariborsko splošno bolnico. Njeno zdravstveno stanje je sicer resno, vendar pa je upati, da ji bodo zdravniki rešili življenje.

Moški, ki je streljal, je identičen z 21-letnim Otonom Cvetkom iz Limbuša 35. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico na Pobrežju. Cvetko je že daljša časa poznal Franciško Repinovo. Med obema se je razvilo ljubzensko razmerje. V zadnjem času pa sta se drug drugemu odtujala. Te očitke je izražal predvsem pokojni Cvetko, dočim je Repinova to zanikala. Svoj tragični zaključek je imelo to njuno razmerje ob današnji pretresljivi ljubzenski žaligrice, o kateri govori ves Maribor.

Naša mladina v življenje

Zaključni izpiti enoletnega trgovskega tečaja Slovenskega trgoveškega društva „Hermes“

Maribor, 1. julija
 Smotna vzgoja v enoletnem tečaju „Hermes“ kaže vsako leto lepe učne uspehe. To so pokazali tudi letošnji zaključni izpiti, pri katerih je zastopal ministrskega odposlanca direktor Trgovske akademije g. Peter Modič. Izpiti so se vršili ob navzočnosti odbornikov Slovenskega trgoveškega društva gg. V. Weixla, Antona Paša, Franja Majerja in Albina Ambroziča. Navzoči nadzorovali so izrazili svoje priznanje in pohvalo sprito solidnega znanja kandidatov in kandidatkinj. V okviru zaključnega izpita so se vršile, kakor vsako leto, še posebne tekme iz strojepljenja in stenografije. Strojepisnih tekem se je udeležilo 12 kandidatov in kandidatkinj. Najboljše uspehe so dosegle Sonja Vrečko, Silvija Nemec in Anastazija Golob. Stenografskih tekem se je udeležilo 22 kandidatov in kandidatkinj. Najboljše uspehe, to je do 200 zlogov na minuto, so dosegle Mara Strasser, Zofija Androjna in Danica Ribar.

rič. Tekmovanje so bile nagrajene od raznih domačih tvrdk, in sicer Z. Anderle, F. Golec, K. Jančič, Jakob Lah, F. Majer, A. Paš, Pinter & Lenard, D. Rosina, V. Weixl, razen tega še Združenje trgovcev v Mariboru. Nagrade so bili po večini kandidati in kandidatkinje, ki so dovršili zavod z odličnimi uspehi. Pet jih je končalo tečaj z odličnim uspehom, 21 s prav dobrim, 23 z dobrim, 2 pa z zadostnim uspehom.

Tečaj so dokončali: Androjna Zofija, Babič Marija, Bortuzzo Alojzija, Cetin Brunhilda, Coki Bojmer, Engi Veronika, Faganelli Majda, Gamsar Cecilija, Gjurin Branka, Hartman Stanko, Hergan Stefan, Harastović Aleksa, Kapun Marija, Kerencič Josip, Kitak Ljudmila, Kos Hilda, Kos Lotka, Krošelj Milan, Lah Franja, Leskova Marija, Lorber Vera, Makuc Boris, Marjan Peter (z odliko), Mezgec Slava, Mohorik Amalija, Mrak Kristina, Nemec Silvija, Ortan Olga, Pečar Bogdana, Peric Emilija,

Plevnik Danica, Proac Vera, Ribarič Danica, Ribarič Ivo, Robič Srečko, Strifelec Ljudmila, Šipos Pavla, Sprah Franja, Strasser Mara, Stuhec Marjeta, Tomažič Drago (z odliko), Tomšič Radislav (z odliko), Toplak Zofija, Urbančič Srečko, Vlajek Dika, Vrečko Sonja (z odliko), Znidarič

Mihael, Golob Anastazija (z odliko) in Logar Drago.
 Nekateri absolventi in absolventinje so že dobili s posredovanjem Slovenskega trgoveškega društva službe v posameznih podjetjih.

Severni meji je potreben zdravstveni dom

Sv. Ana v Slov. gor., 2. julija
 Ze večkrat je bila od raznih strani naše javnosti poudarjena potreba zgraditve zdravstvenega doma ob severni meji in to za kraje, ki so od sedanjih bolnišnic v Mariboru, Murki Soboti, Ptuj in Ormožu zelo oddaljeni, zaradi česar je v mnogih primerih marsikomu onemogočena potrebna zdravniška oskrba in pomoč, kar ima prečestokrat za posledico prezgodnjo smrt. Ustrezajoči zdravstveni dom bi bil za nujne pomoči potrebenim neprecenljiva pomoč, zlasti še, če se pomisli na slabe ceste in prometne zveze obmejnih krajev z mesti, kjer so bolnišnice. Po splošnem pogledu moremo ugotoviti, da so zdravstvene razmere ob severni meji skrajno nepolno, na kar vpliva v veliki meri težak socialni in gospodarski položaj širokih slojev, ki ne dopuščajo, da bi se posvečala prebivalstvu in predvsem mladini večja nega

in skrb za zdravje. Številni primeri obolenj na jetiki, škrlatinki in drugih nevarnih boleznih so posledice obstoječih razmer.

Zgraditev potrebnega zdravstvenega doma ob severni meji ni samo socialna, ampak v še večji meri nacionalna potreba. Iz tega razloga bi se to pereče vprašanje ne smelo stalno odlagati, marveč bi bilo treba pristopiti k čimprejšnji zgraditvi potrebnega poslopja ali pa najeti primerno hišo ali grad, ki jih je več na razpolago v naših obmejnih krajih. Tukaj bi prišel predvsem v poštev grad v Gornjem Čmureku ali Gornji Radgoni. Omenjeni poslopji sta primerni za preureditev za zdravstveno zavetišče, ki bi služilo v nadomestilo bolnišnice. Verjetno je, da bi se s to zgraditvijo in ureditvijo potrebnega zdravstvenega doma zdravstvene razmere ob meji znatno izboljšale.

Mariborske in okoliške novice

— **Odprta noč in dan do groba vrata.** Umrli so v pokopališču nadučitelj Anton Gradnik, star 57 let, bivši trgovski zastopnik Franc Kovačič, star 51 let, stanujoč v Slovenski 40, upokojeni major Josip Jeklin, star 76 let. Zaljubljeni svojem naše slobo sožalje.

— **Mariborski upokojeni učitelji** imajo 4. t. m. svoj redni mesečni sestanek pri g. Kerenciču na Pesnici. Vabljeni tudi prijatelji stare narodne garde.

— **Mariborski delovni trg.** Tukajšnja Borza dela potrebuje za takojšnji nastop 1 samostojnega sedlarskega mojstra, ki se razume na vsa dela pri sodobnih kmetijskih strojih, in 1 preizkušnega strojnika-kurjača, ki je obremen elektrika.

— **Mariborčanka promovirala na beograjski univerzi.** Na medicinski fakulteti beograjske univerze je promovirala sdr. Mira Štok iz Maribora. Mlada zdravica je prva Mariborčanka, ki je dosegla doktorsko čast na beograjski univerzi. Iskreno čestitamo!

— **Sahovski tekme.** Predsodnim je bilo 6. kolo sahovskega tekmovanja v okviru tukajšnje Sahovske kluba „Vidmar“. Rezultati so bili sledeči: Čertalič: Sonan 1:0, Lukeš sen: Reinsberger 1:0, Kuster: Marvin 1:0, Seneković: Lukeš jun. 1:0, Skralovnik: Peče 1:0, Kukovec: Kečič 1:0. Partija med Gerželjem in Hvaličem je bila prelomna. Stanje po 6. kolu je sledeče: Kuster 6, Gerželj 4 in pol (1), Kukovec 4, (1), Čertalič 3 in pol (1), Lukeš sen. 3 in pol, Peče in Sonan 3. Drevi bo 7. kolo sahovskega prvenstvenega tekmovanja.

— **Naknadna zaprisega vojaških obveznikov** bo 10. avgusta t. l. ob 10 v Garmbrinov dvorani v Mariboru. Gregorčičeva ulica 26. Kdor izmed obveznikov ki biva v Mariboru, še ni prišel, ni Vel. kralju Petru II, naj se do 15. julija t. l. zlasti v mestnem vojaškem uradu na Slomškovem trgu 11.

Iz Slovenskih goric

Stanje slovenjgorijskih vinogradov
 Po precejšnji zakasnitvi zaradi neugodnega vremena se dela po vinogradih sedaj živahno razvijajo. Opravlja se drugo in deloma tudi tretje skropljenje proti plesnjam, ki se je mestoma že pojavila in vzbujala upravičeno zaskrbljenost med vinogradniki. Druga kop je končana, a vrši se po večini pletev in privezovanje panog. Za vezivo se uporablja letos po večini ržena slama, ker je cena rafiji znatno pokačila, saj stane 1 kg 40 din. Le v zadnjem času, ko so vinogradniki to vezivo zvečine opustili, se je opazilo, da cene deloma padajo. S privezovanjem vinčarij hite, da bi mogli to delo opraviti, preden prične mladi poganjki cveteti, da se grozdje ne nato lažje razvija. Vinske zaloge pri vinogradnikih v sedanjem času niso ravno velike, ker so svoj pridelek po večini že vnovič zaradi gospodarske in denarne stike, ki našega vinogradnika vedno bolj pritiska k tlem in je zaradi tega mnogokrat prisiljen svoj pridelek prodati po naravnost smotni ceni, ki mu zvečine niti ne krije stroškov za obdelovanje, da o davkih niti ne govorimo.

Iz Ljut-mera

Zaključek glasbene šole učitelja Kuharja
 Mladi, glasbeno nadarjeni učitelj Ivan Kuhar se že več let, odkar službuje v naši okolici, privatno bavi z glasbo, predvsem s poučevanjem klavirske harmonike. V nedeljo nam je učitelj Kuhar na Moti pri Rajhovih predstavil svoje male harmonikarje ob priliki zaključne šole. Čeravno je bil zaključek internega značaja in brez vsake reklame, se je zbralo lepo število staršev in prijateljev mladine, predvsem pa prijateljev našega popularnega instrumenta harmonike.

Spored je obsegal 14 glasbenih točk, ki jih je izvajalo osem gojencev šole. Gojenci nižjega, srednjega in višjega oddelka so svoj obširni program izvajali nad poldrugo uro, publika pa jim je živahno aplaudirala. Gojenci nižjega oddelka so izvajali Venček narodnih in Pesem morske deklice z dovolj veliko spretnostjo. Njih nastop je bil samostaven. Nastop srednjega oddelka z Rubinsteinovo melodijo, Češko koracnico, Rusko romanco, Hoffmanovimi pripovedkami, Zavrnjeno ljubeznijo in Do petih zjutraj so gojenci izvajali nad vsako pričakovanje. Vsi nastopajoči so želi za svoja izvajanja toplo nagrado od strani poslušalcev. Sledil je nastop višjega oddelka s Sarafanom, Skakajočo lutko in V carstvu Indra. Sijajno učinkovito V carstvu Indra je bila podana izrazito, mogočno in občuteno. Naravnost umetniško je nato zagledal učitelj Kuhar Pomladno prebujenje in Veselo uverturo.

G. učitelj Kuhar nam tako vzgaja lep glasbeni naraščaj. Njegovo delo je zelo težavno, ker poučuje na domovih ter mora zaradi tega iz vasi v vas, in to ob slabem ali toplem vremenu. K upehu, ki ga je dosegel s svojimi harmonikarji ob zaključ-

ku svoje šole, mu prijatelji glasbe iskreno čestitajo z željo, da svoje delo na tem področju nadaljuje z isto vztrajnostjo kakor do sedaj, v korist naše mladine in v korist glasbene kulture.

— **Iz državne službe.** Iz Laškega je premečen na naše sresko načelstvo zvančnik Drago Ačko. — Na tukajšnji davčni upravi je nastopil službo novi šef Viktor Martinjak.

— **Med valove Mure.** V četrtek se je pri prevažanju trave preko Mure ponesrečil upokojenec Anton Jalsovec, doma iz Šafarskega. Pokojni je bil kot upokojenec poklicni ribič. Preko Mure je prevažal nešteto ljudi ter je bil znan kot odličen krmar. V četrtek je pa omahnil iz ladje med valove in je utonil. Pogreb je bil v nedeljo ponoči ob velikem številu pokojnikovih prijateljev.

— **Sokolska akademija.** Sokolsko društvo je namesto svojega vsakoletnega nastopa priredilo na Vidov dan zvečer ob 9. telovadno akademijo, ki je obsegala 10 telovadnih točk. Prireditelj je bila na telovadnih. Posamezne točke akademije so bile gladko izvedene.

— **Nevhita.** Po daljšem času smo dobili v soboto dež, ki je bil na vrtnih, travnikih in poljih že nujno potreben. Ponoči pa je bila huda nevhita, ki pa na srečo ni napravila nikake škode na polju in v vinogradih.

Iz Celja

— **Tujski promet in umrljivost.** V mesecu juniju je obiskalo Celje samo 914 tujcev (884 Jugoslovenov in 30 inozemcev) nasproti 1028 v letošnjem maju in 1068 v lanskem juniju. V preteklem mesecu je umrlo v Celju 40 oseb in sicer 14 v mestu in 26 v javni bolnici. Tudi v lanskem juniju je umrlo v Celju 40 oseb.

— **Razmere na delovnem trgu.** Pri celjski borzi dela se je od 21. do 30. junija na novo prijavilo 34 brezposelnih, delo je bilo ponujeno za 31 oseb, posredovanj je bilo 6, odpotovalo je 9, odpadlo 5 oseb. Dne 1. t. m. je ostalo v evidenci 244 brezposelnih (191 moških in 53 žensk) nasproti 230 (182 moških in 48 žensk) dne 20. junija. Delo dobi 15 cestnih delavcev, 5 čevljarških pomočnikov, 4 hlapeč, 3 poljski delavci, po 1 frizerski in krojaški pomočnik, 8 kmečkih delavcev, 6 kuharic, 3 služkinje, 2 natakarice in 1 postrežnica.

— **Celjski sahovski klub** je priredil na Vidov dan zvečer prvi turnir za prvenstvo v mesecu juniju. Prvo mesto si je priboril inž. Srečko Sajovic z 7 točkami in pol do 10 desetglatih, drugo mesto pa Josip Grašar s 7 točkami.

— **Ušoden karambol motornega kolesa z vlakom.** Na proslulem železniškem prelazu na državni cesti v Medlogu, kjer se je pred leti dogodila znana katastrofa celjskega mestnega avtobusa in kjer je bilo že mnogo drugih težkih prometnih nesreč, je prišlo v nedeljo dopoldne spet do hude nesreče. Okrog 16.30 sta se peljala 30letni sidar Franc Jelen ob Device Marije v Polju in njegova 28letna žena Terezija z motornim kolesom iz Celja po

državni cesti proti Levcu. Ko sta prispela do železniškega prelaza v Medlogu, je privozil vlak iz Celja, ki je imel zamudo. Jelen ni opazil bližajočega se vlaka in je prispel do proga ravno v trenutku, ko je privozil vlak. Motorno kolo je zadelo v vlak s tako silo, da se je razbilo. Jelen in njegova žena je vlak odbil. Jelen si je zlomil desno roko v ramenu in se potolkel po nogah ter dobil tudi notranje poškodbe, njegova žena pa se je potolkla po rokah in ostalem telesu. Oba ponesrečenca so prepeljali v celjsko bolnico. Ugotavljamo, da železniška uprava kljub številnim nesrečam še vedno ne smatra za potrebno, da bi namestila na železniškem prelazu v Medlogu nujno potrebne zapornice.

— **Napad in nesreče.** Ko se je 56letni prekupevalec z živino Ivan Svetlin z Anškega vrha pri Celju peljal v noči od petka na soboto s tremi spremljevalci s tovornim avtomobilom iz Ljubljane proti Celju, ga je med vožnjo blizu Tuhinje napadel eden izmed spremljevalcev in ga poškodoval po vsem telesu. V Gaberju pri Celju je padla 7letna hčerka dinarice Elizabeta Šobrova v soboto doma v stanovanju pot metrov globoko in s hudo poškodovala križ. Oba poškodovanca se zdravila v celjski bolnici.

— **V celjski bolnici** so umrli: v nedeljo 74letna dinarica Marija Zagajškova iz Predence pri Šmarju, v ponedeljek pa 43letni hlapec Ivan Jeraj iz Lok pri Mozirju in štiriletni posestnik sin Leopold Slapernik iz Zavrha, pri Dobrni.

— **Propagandni juniorski atletski miting** priredi SK Celje v nedeljo 7. t. m. ob 9. dopoldne na Glaziji. Pravica starta imajo vsi verificirani in neverificirani atleti klubov, vključeni v SAZ. Prijave se bodo sprejemale pol ure pred pričetkom tekmovanja. Vrstni red tekmovanja je naslednji: tek na 100 m, met krogla, skok v višino, tek na 200 m, met diska, tek na 1.000 m, met kladiva, skok v daljino, met opja, troskok in štafeta 4x100 m.

— **Jugoslovanski sahovski savez** je sklenil, da bo 11. avgusta v Celju jugoslovanski sahovski kongres, od 11. do 31. avgusta pa nacionalni amaterski turnir Jugoslavije v proslavo 20letnice Celjskega sahovskega kluba.

Franc Batjel na zadnji poti

Ljubljana, 2. julija
 Pogreb pokojnega podjetnika lastnika »Tribune« Franc Batjela je pokazal, kako zelo je bil pokojnik priljubljen in spoštovan v Ljubljani. Pred mrtvašnico nasproti Leoniški se je že pred 16 zbrala ogromna množica občinstva, da počasti njegov spomin in ga spremi na njegovi poslednji poti. Po blagoslovitvi krste in molitvah duhovnikov se je razvil po Štajmerjevi ulici ogromen žalni sprevod. Za žalnim praporom so se razvrstili člani »Sočex« s predsednikom dr. Pucem in podpredsednikom načelnikom Sincinom na čelu. Sledile so dolge vrste športnikov in pa kolesarjev s prelepim vencem Slovenske kolesarske zveze, ki jo je zastopal njen podpredsednik podpolkovnik Jaklič. Za vozom z venci so spet stopali pred praporom člani kolesarskega društva »Ljubljaničica«, katerega ustanovitelj in častni predsednik je bil pokojnik. Za vozom s krsto so se takoj za globoko žalujniki svojci pokojnega Franc Batjela razvrstili funkcionarji raznih društev, organizacij in korporacij člani Obrtniških združenj s predsednikom Rebekom na čelu, zastopniki Sokola in raznih narodnih ter sportnih društev.

Ob svezem grobu se je na pokopališču Sv. Križa poslovil od pokojnika tajnik »Sočex« Urbančič, ki se je v globoko zamišljenem govoru spominjal njegovih zaslug za narodno stvar, v imenu športnikov pa mu je spregovoril v slovo Ivan Rosina. Za Slovensko kolesarsko zvezo se je poslovil od pokojnika podpolkovnik Jaklič z besedami, ki so vsem segle globoko v dušo. Francu Batjelu večna slava!

Nesreče

Ljubljana, 2. julija
 Sredi okrog 20. so bili reševalci nujno pozvani na Aleksandrovo cesto, kjer se je malo poprej pripetila nesreča privatni namestnik Elfridi Simončičevi. Simončičeva se je peljala s kolesom po Aleksandrovi cesti, kjer ji je privozil nasproti neki motociklist. Simončičeva se mu je skušala umakniti, pa je pri tem zavila preveč v stran in zadelo s prednjim kolesom ob robnik, da je padla. Obležala je nezvestvina in so ji prvo pomoč nudili v Koretičevi trgovini, nakar so jo reševalci prepeljali v bolnico. Kakor se je izkazalo v bolnici: njene poškodbe niso hude.

Na Jernejevi cesti v Šiški je podrl neznan avtomobilist 60letnega šolskega upravitelja Josipa Primožiča, ki se je peljal s kolesom in se je pri tem precej poškodoval na glavi.

Na Masarykovi cesti je večerj popoldne podrl tramvajski voz 38letnega čevljarkega pomočnika Avgusta Slapničarja. Slapničar se je poškodoval na rokah in po životu.

Na cesti v St. Vidu je neki avtomobilist podrl večerj popoldne 30letnega Vladimirja Goloba, stanujočega v Gajevi ulici v Ljubljani. Golob je pravkar nameraval stopiti na tramvaj, ko je pridrvel mimo avto in ga spoodenel. Golob je poškodovan na glavi, po rokah in po životu.

Na trojanskem klancu je prišla pod avto 6letna posestnikova hčerka Franciška Lipovškova iz Blagovice. Bila je na cesti prav v trenutku, ko sta se srečala avto in voz s konjsko vprego. Dekle se je skušalo obema umakniti pa je padlo pod avto in dobilo hude poškodbe po vsem životu.

V Vodich nad Sv. Križem je padel z nadhlevja 14letni posestnikov sin Franc Meserko in se poškodoval na glavi in po rokah. V bolnico se je večerj popoldne zatekel tudi 36letni strojnik Jakob Franc iz St. Vidi, ki se je s koso vrezal v desno nogo.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM
 V ŠIŠKI, telefon 41-79

Zabavna ljubavna komedija

KRALJICA LEDA

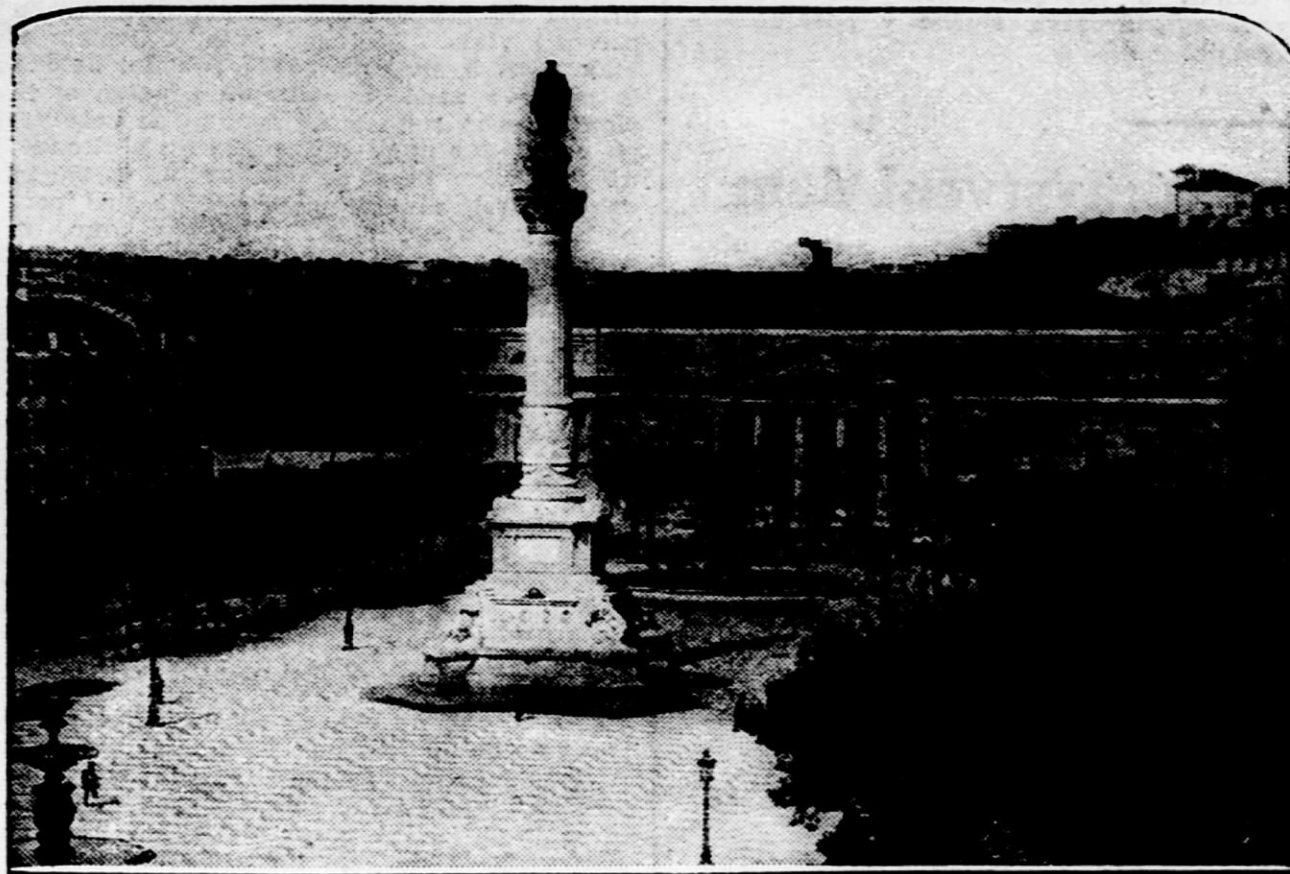
Sonja Henie — Tyrone Power

Predstave: danes ob 7.49. uri, jutri ob 7.49. uri in v četrtek ob 7.49. uri

Prihodnji spored (v soboto 6. julija):

KRIZ OB FOTOKU

800 letnica portugalske samostojnosti

Veliki trg Don Pedro in gledališče Dona Maria v Lizboni

Nedavno so v Portugalski začeli praznovati 800letnico svoje samostojnosti z velikimi slovesnostmi. Osnove portugalske države so bile položene že v 12. stoletju v dobi križarskih vojn. Severni del sedanje

M. Salazar

Portugalske je bil v zgodnjem srednjem veku del kastiljskega kraljevstva.

Kastiljski vladar Alfonz VI. je daroval ob koncu 11. stoletja ozemlje med rekama Minko in Mondego Juriju Burgundskemu, ki se je proslavil v bojih z Mavri. Tedaj je bila Portugalska še obsejna grofija, odvisna od Kastilije. Sele Juriev naslednik se je po slajni zmagi nad Mavri proglasil za dovoljenjem papeža l. 1139. za kralja. Podpirali so ga angleški in nizozemski križarji, ki so se ustavili na poti v Palestino v njegovi težnji. Z njihovo pomočjo je Alfonz osvojil Lizbono, ki je postala glavno mesto novega kraljevstva. Alfonzovi nasledniki so konsolidirali novo državo vsestransko. Skrbeli so za izpopolnitev državne uprave in gospodarski napredek. Kralja Sancha so imenovali v 13. stoletju zaradi njegovega pospeševanja kmetištva »Prijetelja kmetov«. Kralj Alfonz III. je osvojil l. 1250. na jugu pokrajine Algarve in tedaj je kraljestvo dobilo obseg kakršnega ima še dandanes. Portugalska meja je torej ena izmed najstarejših v Evropi. Portugalska je bila kraljestvo do l. 1910., ko je bila proglašena za republiko. Sedaj imajo v Portugalski diktatorski režim. Predsednik je general F. Carmona, ministriški predsednik pa O. Salazar.

Ob desetletnici Sokola v Zg. Šiški

Jubilejni telovadni nastop bo v nedeljo popoldne na letnem telovadišču v Zg. Šiški

Bilo je po uspehu I. vsesokolskem zletu saveza SKJ v Beogradu l. 1930, ko so se pod vrisom uspešnih zletnih svečanosti in po priznanju, ki ga je izrekel in izkazal sokolstvu viteški kralj Aleksander I. Zedmitelj, pričela povsod ustanavljanje nova sokolska društva. Tudi v Zg. Šiški, ki se je po vojni začela iz povsem vsakega naselja razvijati v prikopno predmestje Ljubljane, je s priselitvijo novih občanov naraslo število sokolsko mislečih ljudi in so postala tla za ustanovitev Sokola že skoraj godna, zlasti, ker je bil z dograditvijo nove šole zagotovljen tudi dotok mladine. Prvi, ki so najprej ločeno, pozneje pa skupno pričeli pripravljati tla za ustanovitev lastnega sokolskega društva, so bili učitelji br. Dorče Koch, že pokojni brivski mojster br. Ferdinand Planika, rojak iz Prage in dolgoletni član uprave Sokola v Mostah, ter bivši načelnik močanskega Sokola br. Jancz Poharc, ki se je preselil iz Most v Zg. Šiško. Po večkratnih posvetih in razgovorih z domačini, izmed katerih so mnogi s skepto presojali možnost obstoja Sokola, so omenjeni bratje se z nekaterimi drugimi navdušenci osnovali pripravljajni odbor s predsednikom br. Poharcem in s. Cernetovo kot tajnico na čelu Stopili so takoj v stik tudi z župno upravo in pričeli s telovadbo posrednih oddelkov na Carmanovem dvorišču, pozneje pa v šoli. Telovadbo sta vodila br. Poharc in s. Cernetova. Že 9. novembra l. 1930 je pripravljajni odbor mogel pokazati prvi uspeh, zakaj na ta dan je bil sklican ustanovni občni zbor, ki je bil v nabito polni dvoranci Narodnega prosv. društva Vodnik. Za prvega društvenega starosta je bil izbran domačin br. Leopold Cern, k je še danes aktiven član društvene uprave, za njegovega namestnika br. Dorče Koch, poznejši starosta, za načelnika br. Jancz Poharc in za načelnico s. Olga Cernetova. Že 1. decem-

bra istega leta je mlado društvo v omejenih dvorani priredilo svečano prvotcembrsko proslavo z zaobljubo članstva in uspešno telovadno akademijo. Svoj prvi javni nastop je imelo naslednje leto v začetku julija na šolskem vrtu. Vseh nastopajočih je bilo nad 140, kar je bilo brez dvoma dokaz smotnega in resnega dela. In tako so se vrstili veseli, z uspehi kronani dnevi z urami težkih preizkušenj, pa tudi razočaranj, toda z gledna složnost, ki je vsa leta družila sokolsko družino v Zg. Šiški, je premagala vse ovire in po desetih letih trudapolnega dela gleda danes Sokol Ljubljana-Zg. Šiška lahko z zadovoljstvom na dosežene uspehe. Lastno obsežno letno telovadišče, ki so ga marljive sokolske roke pričarale iz zapuščenih in zamočvirjenih gramoznic, prostoren, dasi skromen lasten dom z obsežnim in opremljenim odrom, lutkovni oder, lepa knjižnica, oprema in lastno, doma izdelano telovadno orodje so najlepši in neovrgljivi dokazi požrtvovalne delavnosti članstva in umnega gospodarstva upravnih odborov. Da tudi telovadba ni bila zametana, dokazujejo vsakoletne telovadne akademije, vsakoletni uspehi javni nastopi, mnoga tekmovalna in udeležba na raznih nastopih in zletih. In, ali ni krasen uspeh, da so danes vodniki oddelkov že bratje in sestre, ki so začeli v društvu telovaditi v vrstah dečev? Tudi v prosvetnem pogledu more društvo s številnimi proslavami, predavanji, odrskimi in lutkovnimi predstavami zaizgovoriti prav lepe uspehe.

Ni torej čudno, če je uživalo in uživa splošen ugled tudi pri onih, ki sicer niso posebno naklonjeni sokolskim stremiljem in če je našlo vedno odprte roke in srca, kadar je potrebovalo pomoči. Kljub težavnim časom, v katerih živi svet, slavi Sokol v Zg. Šiški s ponosnim čelom in vedrim pogledom v bodočnost svoj jubilej.

čigar glavna prireditev bo jubilejni javni nastop v nedeljo 7. t. m. s pričetkom ob 16., v primeru dežja pa naslednjo nedeljo 14. t. m. ob isti uri in ob vsakem vremenu.

Bratje in sestre, ki so vedno radi pohiteli v posete k ostalim bratskim društvom, pričakujejo, da jih bodo ob njihovem jubileju obiskali bratje in sestre iz vseh ljubljanskih in okoliških društev v čim večjem številu, pa tudi ostala narodna javnost, s čimer bo moralno in gnotno podprla to jubilejno prireditev in idealna stremiljenja Sokolov v rojstnem kraju Valentina Vodnika. Naj bodo priče velike hvalečnosti, ki jo dolguje društvu br. Crvu, Kochu, Rihi, Pirsu, Jenku, Zakotniku, ss. Cernetovi in Sever-Jenkovi, že pokojnemu br. Planiki

in vsem ostalim, ki so skozi vsa leta pomagali graditi temelje mlademu društvu in omogočili njegov razvoj. Naj bodo pa tudi priče resnega dela v telovadnici, ki je žal ovirano zaradi trenutnih razmer in drugih nalog.

Načelnstvo želi, da bi sodelovalce pri nastopu v sporazumu z meddruštvenim odborom ljubljanskih društev tudi ostale ljubljanske edinice, ki naj pošljejo svoje telovadce k skušnjam v nedeljo ob 9. dopoldne. Popoldne morajo nastopajoči biti na zbornem mestu v Sokolskem domu v Zg. Šiški najkasneje ob pol 16. Obljubljeni je tudi sodelovanje izbrane vrste Ljubljanskega Sokola, ki bo nastopila s posebno točko. Vabimo iskreno vso narodno javnost na naše slavje z bratskim sokolskim Zdravo!

Skrivnost kozmičnih žarkov

Po nekaterih domnevah kozmični žarki niso solnčnega izvora in nastajajo šele v najvišjih plasteh našega ozračja

Že 30 let je minilo od prvih opazovanj fizikov šveda Gockela in Nemca Kohlhošterja, ki sta ugotovila s pomočjo balonskih sond, da so najvišje zračne plasti naše zemlje izpostavljene posebnemu izžarevanju, ki prodira celo do površine zemlje in v njeno notranjost, vendar skrivnost žarkov ni bila doslej še pojasnjena.

Ime kozmičnih žarkov ni posebno primerno, ker razumemo pod tem imenom žarke približno iste vrste, kakršni so rentgenski in izredno silne prav za prav bombardirajoče snovne delce (elektroni, nabiti s pozitivno elektriko). Na vprašanje, ali je izvor teh žarkov kozmični, doslej še ni bilo zanesljivo odgovorjeno.

Ti neznatni drobci, ki jih imenujemo kozmične žarke, imajo ogromno energijo, saj dosega celo nekaj milijard elektronvoltov. En elektronvolt je energija, ki jo dobi elektron, če vpliva nanj električno polje intenzivnosti enega volta na centimeter. Da bi si lahko predstili, kako velika energija je to, moramo vedeti, da ima svetloba žarnice okrog štiri elektronvolte energije, pronicajoči rentgenski žarki pa okrog 100 tisoč, a najmočnejši žarki gamma, ki izvirajo iz elementa radia, imajo 2 milijona elektronvoltov. Kozmični žarki so torej najmočnejši, to se pravi, da pronicajo najgloblje izmed vseh doslej znanih žarkov. Pronicajo skozi svinec, v debelini nekaj metrov in pri svileni plošči, ki ni bila 160 cm debela, bi se njihova intenzivnost

zmanjšala približno le na polovico. Z merilnimi pripravami, ki so jih potopili v morje, so ugotovili, da sega intenzivnost kozmičnih žarkov še do globine okrog 70 m, a celo v globini 500 so jih zaznamovali s posebnimi občutljivimi aparati.

Lastnosti teh skrivnostnih žarkov so opazovali na raznih krajih naše zemlje in v raznih dnevnih dobah. Njihova sila je bila približno enaka podnevi in ponoči, tako da je bila zavrnjena domneva, da izvirajo od sonca. Po računih Kohlhošterja padeta na vsak kvadratni centimeter povprečno po dva žarka v minuti. To se pravi, da človeško telo, ki ima 2 m² površine, prebode 40.000 žarkov. Trajno izpostavljenje človeškega telesa temu silnemu bombardiranju kozmičnih žarkov ne more izostati brez posledic. Kohlhošter je prvi izrazil domnevo, da je staranje posledica kozmičnega izžarevanja.

Dokler je bil obstoj kozmičnih žarkov ugotovljen le s pomočjo elektroskopa, niso mogli presoditi, kakšne vrste žarkov je prav za prav kozmično izžarevanje. Zato je bilo to vprašanje predmet raznih nedokazanih znanstvenih spekulacij. Tako je n. pr. ameriški fizik Compton, ki je prejel Nobelovo nagrado za fiziko, trdil, da gre za naglo letéče ali valujoče elektrone, med tem ko je prav tako slavni ameriški fizik Millikan sodil, da gre za nesnovne žarke, podobne rentgenskim ali radioaktivnim žarkom gamma. Ko se je posrečilo kozmične žarke fotografirati, so ugotovili, da

vsebujejo snovne žarke (elektrone in pozitroni), pa tudi nesnovne. Glede na energijo sestave teh žarkov jih lahko po Augerju ločimo v dve vrsti, ki se razlikujeta po večji ali manjši pronicljivosti. Po tem da kozmični žarki prodirajo na vsa mesta na zemlji z enako intenzivnostjo od vseh smeri enako podnevi in ponoči in ne glede na letno dobo, lahko sodimo, da niso sončnega izvora.

Približno pred dvema letoma je E. Holmes izrazil domnevo, da kozmično izžarevanje nastaja šele v našem ozračju in sicer v najvišjih plasteh. Po njegovi domnevi nastaja to izžarevanje nad Heavisidovo plastjo (to je plast ioniziranega vodikovega plina, v višini okrog 100 do 120 km, posebno pomembna za širjenje radijskih elektromagnetnih valov, ki se od te plasti odbijajo). Elementarni drobci, ki prodrejo do električnega polja v tej višini, dobe pospešeno hitrost, ki ustreza merjenim energijam osnovnih drobcev kozmičnega izžarevanja. Doslej ta hipoteza še ni bila praktično dokazana.

Dišeča žarnica

Zopet praktičen izum: dišeča žarnica! Kdor bo hotel, si bo poslej lahko z žarnico, ki mu bo razsvetljevala prostor, hkrati tudi parfimiral stanovanje. Dovolj bo, da bo pritisnil na gumb, in že bo žarnica začela oddajati razen svetlobe tudi prijeten vonj. Ta izum je bil registriran v nemškem patentnem uradu Nova žarnica ima priključeno posebno ploščo. Ko začne elektrika ogrevati žarnico in hkrati tudi ploščo, izpade plošča dišave, s katerimi je bila prepojena. Na ta način je mogoče tudi desinficirati prostore, kajti dišave, ali katerekoli druge tekočine, ki izparevajo, si lahko poljubno izbiramo. Ta izum bo imel veliko praktično vrednost zlasti v gledaliških dvoranah, v kinu, v restavracijah in sploh v prostorih, kjer se zbira mnogo ljudi, kajti s pomočjo novih žarnic bodo lahko osveževali zrak. Aparat je zelo poceni in ravnanje z njim preprosto.

Smrt ameriškega generala

V Filadelfiji je umrl znan ameriški general Smudley Butler, zagovornik angleško-ameriškega sodelovanja. V svetovni vojni je bil Butler poveljnik pehote.

Zogu v Londonu

Bivši albanski kralj Zogu je prispel s svojo soprogo Geraldino in tremi sestrami v London. Pred prihodom v Anglijo je živel na F. ...

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Prekllici, izjave beseda din 1.— davek posebej. Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

MALINOVEČ naraven, kg din 17.—, audi HOMAN, Sv. Petra c. 81

Poslužite se malih oglasov

v »Slov. Narodu«

ki so najcenejši!

ZNANJA IN USODO

Vam povem, če pošljete lastno-ročno spisane rojstne podatke in 6 din v znamkah za odgovor. Franja Polanc-Logarjeva, Medno 44, p. St. Vid nad Ljubljano. 1652

TRAJNO ONDULACIJO

s 6-mesečno garancijo, v modernih frizurah. Vam napravi z najnovejšim aparatom. Cene nizke. — »Salon Merlake«, Sv. Petra c. 76. 1373

POUK

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

Strojepisni pouk

(za časa počitnic) Večerni tečaj, oddelki od 1/2 7 do 8 in od 1/2 8 do 9 ure zvečer za začetnike in izveščance. Tečaj od 1 do 4 mesece. Pouk tudi po diktatu. Nove tečaje se prične 2. julija. Šolnina najnižja. Največja strojeprisica s 10 pisalnimi stroji raznih sistemov. Vpisovanje dnevno od 6. do 8. ure zvečer. — Christoforov učni zavod. Domobranska c. 15, tel. 48-43. 1591

SLUŽBE

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

GOSPODICA z malo maturo in trgovsko šolo — že izurjena v pisarniškem delu in pri blagajni — išče službo v pisarni ali kot blagajničarka. Nastop po dogovoru. Ponudbe na upravo ista pod »Vpeljana«. 1500

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

FIZOL!

od din 3.50 dalje. Sever & Komp., Ljubljana 1614

Izvrstna

MEDICA barva ustne in lica! Dobite jo v MEDARNI Ljubljana, Zidovska ulica 6

ČESNJE

sveže, l.a. trde za vkuhanje, košara 12 kg din 70.—, košara 45 kg din 265.— franko voznina razpošilja G. Drechsler, Tuzla. 1640

MLATILNICO

veliko, z bencinskim motorjem, ki opravi vse postopke mladeve odnosno čiščenja žita, prodaja Kmetijska strojna zadruga v Trebnju. 1651

VILA

12 sob, pritlikline, cvetličnjak, sadovnjak, vrt — napredaj. Folakowski, Goriče, Golnik. 1650

NARODNA TISKARNA

LJUBLJANA

OMPLJENA 1

EVROPSKE VSE VESTE TISKOVNE PREPROSTE IN NAJPIREJŠE

Najboljši vodnik po radijskem svetu je

„NAŠ VAL“

Sporodi evropskih postaj na vseh valovih, strokovni članki, roman, novela, novice z radijskega in televizijskega sveta, filmski pregled, nagradni natečaj, smešnice.

Izhaja vsak petek in je tudi lepo ilustriran! UPRAVA: Ljubljana — Kraljeva ulica 5.

Daniel Lesovar

Krinka ljubezni

Roman

— Povejte mi odkrito vse, — ji je prigovarjal menih.

— Že malo prej ste se čudili, da sem mogla skozi petnajst let prikrivati v sebi to strašno sumničanje. Toda vi ste že sami odgovorili na svoj ugovor. Mar sem mogla sklepati iz vedenja markiza de Valcora, na videz korektnega in poštenega, da mi je bil v resnici tuj, kakršnega se je delal? Kako bi bila mogla zatreti v sebi celo spomin na to, da sva se ljubila? Mar sem mogla takoj sklepati, da se res ne spominja več, da se ne more spominjati, da je tisti, ki me je privajal k sebi, ki mi je prisegel večno zvestobo in ljubezen?

Oče Eudoxios se je zdrnil ob teh strasti polnih besedah.

Grofica je to opazila in zato je nadaljevala z mirnejšim glasom:

— Strašna misel se je porodila v meni tistega dne, ko mi je dejal markiz de Valcor, razmišljajoč o nežnem občutljivem značaju mojega sina, ki ga je

moral smatrati za svojega: Ta otrok je samo vaš. Ničesar nima po svojem očetu. Kdo bi poznal v njem otroka Stanislava de Ferneusa, vročkrvnega in trdnega, kakor so bili njegovi srednjeveški predniki? Ta beseda je bila zares preveč cinična. Bila sva sama. Srepa sem se ozrla na markiza de Valcora. Na njegovem obrazu ni bilo niti sence zadrege ali razburjenosti. In prvič se mi je tedaj zazdelo, da ta obraz ni pravi. To, kar sem spoznala v njem, niso bili več sledovi let. Polt je bila temnejša, na tem obrazu je bilo več brazgotin, moška brada je bila nadomestila mladeniške brčice in tako se je porodila v meni strašna misel: to ni Renaud, to ni on!

— Dovolite mi samo eno opazko, — je dejal Eudoxios. — Vidite, gospa grofica, da me je vaše pripovedovanje globoko ganilo. Rad bi vam izrazil svojo misel z delikatnostjo, kakor jo zahteva taka zadeva.

— Govorite, — je dejala, — prav nič se ni treba ozirati name. Svoje srce odpiram pred vami kakor pred samim Bogom.

— Besede markiza de Valcora, ki so napravile na vas tako neprijeten vtis in ki bi bile res krute v primeru, če bi bil ta mladi prepričan, da je on oče, se lahko pojasnijo z dvomom o njegovem očetovstvu. Oprostite, gospa, on ni bil zakonski mož. In njegova sodba proti možu, tako trda sodba se mi zdi, da odgovarja položaju. Ljubezen lahko ugasne, ljubosumnost ne ugasne nikoli.

— Oče moj, vaša razlaga ne žali, niti ne preseneča. Ona izvira iz tega, ker ne poznate okolišnosti moje mojitve in mojega greha. O značaju grofa de Ferneusa je imelo javno mnenje samo površno pred-

stavo in ta je daleč zaostajala za resničnostjo. Nihče v okraju Finistere ne sluti, kako trd in razburljiv je bil značaj grofa Stanislava. To je moje opravilo, ko sem postala žena tega moža v letih, ko sem bila še otrok in ko sem morala daleč od vseh nasvetov in vse rodbinske nežnosti v mračni Bretagni, kamor me je bil odvedel, prenašati njegovo brutalnost, njegovo nezvestobo, njegove intimnosti z deklami in kmečkimi deklami. Bil je vedno na lovu ali pa na morju. Bilo mi je šele 17 let. Renaud de Valcor, čigar veleposvestvo je mejilo na naše, je bil star takrat 20 let. Nisem mogla ljubovati zapeljivostim tega moža, mladega kakor sem bila sama, ko mi je prvi položil pred noge svoje nežno sočutje, potem me je pa omamil s plemenitostjo svoje duše in strastnim ognjem srca. Od tistega dne, ko sem se mu vdala, nisem več pripadala grofu de Ferneusu. Renaudu štejem v čast, da ni dvomil o tem. Mož, ki bi mogel o tem nekega dne podvomiti, ki si je upal izgovoriti vročo mene ta prešustveni dvom, ni bil Renaud de Valcor.

Grozo vzbujajoči ponos! Ali je bila to grešnica, povešajoča glavo pod težo vesti? Menih sam se ni mogel o tem prepričati. Pozabil je bil na strogost božjih zakonov, ki jih je zastopal, kajti grofica se mu je v dnu duše zasmilila.

In grofica je nadaljevala:

— Ko sem začutila, da postanem mati, sem vse priznala svojemu možu in čakala sem, da me zadene njegov gnev. Toda ni me ubal. Sklenjeno je bilo, da se ločiva. Takrat je bilo že napovedano, da bo znova uvedena ločitev zakona in tako sem lahko upala ...

— V ločitev! — je protestiral menih.

— Usmiljeni Bog naj mi bo prizanesljiv, oče moj, če sem grešila misleč, da se dolžnost in resnica v tistem trenutku ujmeta z mojo srečo in da me kliče, naj si priborim svobodo, da bi mogla vzeti za moža očeta svojega otroka. Sama cerkev bi se me bila v takem položaju usmili. Nedvomno bi bila izposlovala v Rimu razveljavljenje svojega zakona. Misliha sem, da bi prej popravila nego poglobila svoj greh, če bi poskusila iztrgati se iz laži, če bi dala otroku, ki sem ga nosila pod srcem, ime njegovega pravega očeta. Toda dejanje mi ni sledilo odločitvi. Na dan mojega priznanja je zapustil moj mož grad po burnem prizoru, ki vam ga ne bom opisovala. Odsel je v lovski obleki in z lovsko opremo. Čez nekaj ur so ga prinesli nazaj nezvestnega. Obraz je imel ves okrvavljen in čelno kost mu je bil zdobil strel iz njegove puške. Nesreča, — so mi dejali. »Samomor«, je šepetal v meni glas, ki ga nisem mogla zadušiti. Stanislav de Ferneus ni umrl, pač pa je oslepel na obe oči. Dolgo je ležal nezavesten in dolgo se mu je blede. Ta čas je bil pozabil na mojo izpoved. Brez ugovora je poslušal zdravnike, ki so ga tolažili z bližajočim se očetovstvom, da bi lažje prenašal izgubo vida. Ali je bilo to pretvarjanje nesrečnega, ki je hotel odbržati pri sebi v svoji strašni večni noči ženo, do katere se je bila zdramila v njem ljubezen v trenutkih njegove ljubosumnosti, in sina, ki sta mu ga pripisovala zakon in javno mnenje? Ali je bila to res izguba spomina kot posledica težke rane? Tega nisem nikoli zvedela, oče moj ... Nikoli!

— Uboga žena! ... Vi ga torej niste zapustili?